

Bijuterii de familie

Cu ce imagine mai frumoasă decât aceea a unei copile se poate începe un nou an? Privind-o, înțelegem mai bine vorbele marelui ierarh de venerată amintire, Bartolomeu Anania: „În credință și datină, copiii sunt înaintemergătorii preoților și, poate, cei mai autentici ambascadori ai veșnicului Betleem.” Doamne, cât de armonioasă ar fi viața dacă oamenii ar înțelege cât de bine își dau seama copiii că părinții lor îi cred prea mici și prea neștiutori, când ei, în realitate, înțeleg totul.

Nu puțini sunt cei care, deseori, se întreabă cum putem face ca ea, copilăria, să dureze toată viața. Nimic mai simplu: poezii ne pot ajuta să găsim copilăria vie din noi, această lume permanentă, durabilă, de neclintit. Carevasăzică, cine nu are un poet în familie, să-l cumpere!

Cu sute de mii de exemplare în spate...

Jurnalul interregional „Banatul” apare, din această lună, cu 28 de pagini, într-o nouă ținută. Numărul mai mare de pagini, decât cel cu care ne-am obișnuit până acum cititorii, este rezultatul, evident, al cererii multor instituții de a fi prezente în paginile sale. Și, pentru că ne dorim să însoțim noua prezență a jurnalului și mai ales să începem acest nou an cu o notă veselă, l-am invitat pe Vasile Todî la un micro dialog în care să-mi evedențieze, pentru cititorii noștri, o replică nostimă întâlnită în rafturile bibliotecii sale.

Domnule Vasile Todî, cum sună cea mai hazlie replică ce vă vine acum în minte?

Ciudată rugăminte, nici nu mi-ar fi trecut prin cap să cer cuiva o astfel de remarcă. Dar, poate că tocmai ineditul rugăminții dumitale mă îndeamnă să-mi caut între faldurile memoriei ceva atât de năstrușnic încât să-ți binedispună cititorii, oamenii acestui popor care, de ani buni, au uitat cum îi stă omului cu floarea răsului pe buze. Dar numai una?

Hai și două!

Trei?

Fie!

Să încep cu marele Nottara, care interpreta rolul lui Ștefan cel Mare, domnul Moldovei. Cum cerea piesa, rosti următoarea replică:

- Aduceți-mi calul!
- Dar un măgar nu vrei?, strigă cineva de la galerie.
- Ba da! Coboară!, îi porunci Nottara.

Și a doua?

A doua îi aparține genialului poet și dramaturg Victor Eftimiu, căruia, un amic al lui i se plângea că i-a murit soacra în timp ce se afla pe masa de operație la Viena. Replica lui Eftimiu: „Asta-i, domnule, murmură cu nostalgie Eftimiu, Viena, tot Viena! De aceea am iubit-o întotdeauna!”

Ar fi fost păcat să nu avem spațiu și pentru a treia replică!

Și avem?

Desigur, vă ascult!

Uite, curtezana franceză Léonide Leblanc, după ce a părăsit Anglia, unde a sucit mințile nobilimii engleze, venind în Franța, a devenit amanta ducelui d'Aumale. Ducele fiind nimeni altul decât cel mai bogat fiu al regelui Ludovic-Filip și o binecunoscută și admirată figură în înalta societate pariziană. Ei, la un moment dat, Leblanc călătorea cu trenul spre castelul iubitului ei, când a auzit cum trei doamne din înalta societate încercau să se ia la întrecere ca să-și de-a seama cât de bine îl cunoșteau pe duce. „Eu iau mâine prânzul cu ducele”, s-a lădat una din ele. O alta a susținut că urma să ia masa cu ducele peste o săptămână, iar cea de-a treia a spus că ea și soțul ei vor sta la castelul ducelui luna următoare. Leblanc nu a scos niciun cuvânt până când, în timp ce trenul intra în gară, ea a coborât. Zâmbind duios când închidea ușa în urma ei, a spus pur și simplu: „Iar eu, domnelor, mă culc cu ducele în seara asta!”

Scurt dialog consemnat de Roxana FURDEAN

„Cine speră că, odată infectat, nevaccinat fiind, va găsi în spitale medicamente miraculoase, care îl vor salva negreșit, se înșeală amarnic!”

Claudiu BUCIU - Primar al municipiului Lugoj

Am revenit în capitala de suflet a Banatului, bucuros că noua conducere a administrației lugojene își propune să reînnoadă tradiția muzicală a urbei. Fapt confirmat și de edilul municipiului, domnul Claudiu Buciu. Carevasăzică, semne bune anul are...

Domnule primar, ați pus la punct un parteneriat fructuos între Opera Română Timișoara și Primăria Lugoj. Ce-mi puteți spune despre acest proiect?

Îndrăznim! Lugojul se pregătește să redevină ceea ce a fost odată. Am avut, în acest sens, primele discuții cu managerul Operei Naționale Române din Timișoara, domnul Christian Rudik și cu managerul interimar al Filarmonicii Banatul, domnul Ovidiu Andriș, în scopul de a face posibilă reîntâlnirea dintre Timișoara și lugojeni, pe de o parte, și evenimentele create de cele două instituții, pe de altă parte. Lugojul va fi gazdă bună, iar lugojenii vor fi, din nou, încântați de artiștii celor două instituții. Sperăm într-o colaborare cât mai îndelungată și cât mai benefică, în primul rând pentru micuții lugojeni iubitori ai muzicii. Mulțumesc, și pe această cale stimaților domni, pentru deschidere și pentru bunele intenții!

Dar, Lugojul, domnule primar, dincolo de destinul său muzical, a făcut și performanță în domeniul sportului?

Gimnaștii juniori ai Lugojului au adus acasă nu mai puțin de 15 medalii, urmare a participării la Campionatul Național de Gimnastică Masculină, desfășurat la Izvorani, în prima săptămână din noiembrie. Șapte medalii de aur: Norbert Marcu - CSM la juniori II - individual compus, cal și inele; Bera Nicolae - CSM la juniori I - sol, sărituri și bară; Borca Flavius - CSS la juniori II - sol. Patru medalii de argint: Marcu Norbert - CSM la juniori II - bară; Bera Nicolae - CSM la juniori I - individual compus și inele; Borca Flavius - CSS la juniori II - sărituri. 4 medalii de bronz: Marcu Norbert - CSM la juniori II - sol, paralele și sărituri; Bera Nicolae - CSM la juniori I - paralele.

Felicitări!

Sincere felicitări și mulțumiri adresez și eu pentru efortul depus, atât sportivilor, cât și antrenorilor Tiberiu Cizmadia, Adrian Meleanca și Alexandru Panait, dar și administrației celor două cluburi! Iată, o dovadă clară că lugojenii investesc corect în sportul și în sportivii care fac performanță!

Dacă sportul înseamnă în primul rând sănătate, aș vrea să vă întreb și despre unele atacuri asupra medicilor de la spitalul din Lugoj în ceea ce privește lupta cu pandemia.

Medicii lugojeni își fac datoria pe deplin. După întâi noiembrie, a fost un „asalt” total nemotivat asupra modului în care sunt

tratați pacienții infectați cu COVID în spitalul nostru. S-a sugerat, de către diverse persoane, faptul că, în spital, pacienții nu ar primi medicamentația necesară tratării acestei boli. Am verificat toate sesizările venite și am ajuns la concluzia că sunt total neîntemeiate. Toți pacienții au primit tratamentul stabilit ca fiind necesar de către medici. Unii pacienți, fără pregătire de specialitate, au solicitat administrarea anumitor medicamente. În mod evident, medicii au administrat doar tratamentul stabilit conform protocoalelor oficiale.

Spitalul a primit și acele concentratoare de oxigen?

De la începutul lunii noiembrie, spitalul a primit încă zece concentratoare de oxigen. Aceasta, după ce, în urmă cu un an, am revenit la cea mai sigură sursă de alimentare cu oxigen, renunțând la soluția care ne-a adus regretabila situație în care unii pacienți și-au pierdut viața. Am luat legătura telefonic cu pacienți care au reclamat lipsa de medicamente. După discuția avută, concluzia a fost că, așa cum am arătat deja, nu au primit ce doreau dânsii și au primit ce au stabilit medicii, nelipsind niciun medicament.

În lupta cu această greu de oprit pandemie, care este recomandarea domnului primar Buciu către cetățeni?

Recomand să avem încredere în medici. Mi-a fost reproșat faptul că am recomandat vaccinare celor care au ajuns în spital și nu s-au vaccinat, argumentându-mi-se că vaccinul ar fi „experimental”. Dacă vaccinul este unul „experimental”, boala nefiind cunoscută până în prezent, să nu avem așteptări de eficacitate deplină cu privire la medicamentele existente pentru a o trata.

Vorbim aici de o situație de criză?

Suntem într-o situație excepțională, tragică, în care neîncrederea în orice a dus la neîncrederea în soluția care ne apără cel mai bine de acest virus: vaccinarea. Cine speră că, odată infectat, nevaccinat fiind, va găsi în spitale medicamente miraculoase, care îl vor salva negreșit, se înșeală amarnic. Pentru că libertatea de alegere a unei persoane, cu privire la a se vaccina sau nu, este un drept fundamental, le recomand celor care, din păcate, aleg să nu se vaccineze și se infectează, să se prezinte la spital în faza incipientă a bolii, pentru ca șansele de vindecare să fie cât mai mari. Îi asigur pe lugojeni că spitalul are și va avea la dispoziție toate resursele necesare tratării pacienților infectați cu COVID.

Poezia de ținut minte

Mamă...

Mircea MICU

Mamă, eu te-am visat trecând
Pe-un fir de nor, pe-un câmp de zare,
Firavu-ți trup amestecând
Cu zbor de paseri călătoare.

Mamă, eu te-am strigat să stai,
Era un drum ciudat, de spume:
Unde plecai, de ce plecai?
Spre care început de lume?

Erai frumoasă și aveai
Aripi de înger, albe, mamă,
Și te strigam și n-auzeai
Sau nu vroiai și mi-era teamă.

Personalități lugojene

Tiberiu Brediceanu

Tiberiu Brediceanu s-a născut în data de 2 aprilie 1877, la Lugoj. A fost fiul lui Coriolan Brediceanu. A participat în calitate de deputat la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia.

A studiat la Liceul „Sfântul Vasile cel Mare” din Blaj, după care a obținut licența în drept la Budapesta. A participat la înființarea Teatrului Național, Conservatorului și Operei Române din Cluj (al cărui director a fost). A fost compozitor, folclorist român, jurist, membru corespondent al Academiei Române, președinte al Conservatorului „Astra” din Brașov, director al Băncii „Albina”, sucursala Brașov. Folclorist pasionat, a cules peste 2.000 de melodii populare, în special bănățene și maramureșene.

Ziua în care nu ai râs este o zi pierdută Unde pot depune banii?

În timpul războiului, superiorii l-au convocat pe evreul Abraham la comitetul raional:
- Tovarășe Abraham, întreaga țară se luptă cu naziștii, iar tu îți ștergi pantalonii acasă.

Abraham după câteva clipe de reflecție spune:
- Vedeți, eu sunt și miop și bolnav, nu știu să trag cu pușca...

- Bine, îi spune unul din superiori, îți vom da o sarcină pe care o poți face. Iei pachetele de pliante, te duci în spatele liniilor inamice și le distribuie.

Trei zile mai târziu, Abraham raportează:
- Tovarăși, am distribuit toate pliantele. Unde pot depune banii?

Pagină realizată de Gheorghe MIRON

„Mai avem obiective în curs de implementare, realizate în mare parte, iar anul acesta le vom finaliza!”

Marcel AVRAM - Primar al orașului Făget

Revin în așezarea cu cei mai frumoși castani din România: Făgetul Banatului. Castanii înnobilează trecutul acestui oraș, fiindcă pe sub ei s-au plimbat prin ani atâția oameni de seamă, despre care voi scrie cu un alt prilej. Acum voi continua dialogul meu cu domnul profesor Marcel Avram, edilul acestui oraș mustind de istorie demnă.

Domnule primar, cum priviți anul care a trecut?

Ca om cu un mare regret, pentru că în ultima parte a anului care a trecut, s-a stins din viață, la numai 59 de ani, Vasile Sita, viceprimarul orașului Făget în perioada 2009-2019.

V-a legat o prietenie aleasă de acel om!

Da, în tot acest timp, nu numai că am format o echipă, ci am legat și o strânsă prietenie. Din 2009 până în prezent, tot ce am realizat pentru orașul nostru, am făcut împreună. Am reușit să trecem cu bine peste toate greutățile ivite și datorită spiritului gospodăresc și optimismului care l-au caracterizat pe Vasile.

Rămâne amintirea frumoasă a acestui om!

Amintirea lui va rămâne nu numai prin lucrurile importante realizate împreună în Făget, lucruri care se văd la tot pasul, ci se va păstra vie mai ales în conștiința și în inimile noastre.

Sunteți la al IV-lea mandat în fruntea orașului Făget. Este clar că oamenii v-au ales de fiecare dată fiindcă sunteți un edil foarte bun și știți cum să vă faceți treaba în sprijinul comunității. Și, dacă tot

am început dialogul cu o privire spre anul care a trecut, vă rog să amintiți cititorilor Jurnalului interregional „Banatul” câteva proiecte frumoase pe care le-ați implementat și de care sunteți mândru.

Sunt multe proiecte pe care am reușit să le implementez cu succes, dar aș aminti de construcția grădiniței. Am reușit să construiesc o grădiniță nouă, modernă, europeană, pentru cei mai mici locuitori ai orașului. De asemenea, mai amintesc de un proiect realizat în totalitate și finanțat prin PNDL. Este vorba de un drum de aproape 15 km. Mai avem două obiective în curs de implementare, realizate în mare parte, iar anul acesta le vom finaliza. Mai amintesc de cele patru proiecte demarate în 2021: unul este pentru alimentarea cu apă-canal în satele aparținătoare orașului, altul este pentru construcția unui corp de clădire pentru clasele 0-IV, la Liceul „Traian Vuia” din Făget. Pe programul Anghel Saligni, „Străzi în orașul Făget”, mai avem un proiect pentru modernizarea drumurilor. Vor fi reabilitate străzile, vor fi făcute rigole de scurgere și intrări moderne la fiecare gospodărie. De asemenea, vom reabilita și un drum de 12 km, singurul nemodernizat.

Restituiri făgetene

Puțini făgeteni mai știu că imobilele dintre magazinul „Tomoni Fin” și „Profi” au aparținut avocatului Aurel Hădan. Și mai puțini știu cine a fost acest avocat. Aurel Hădan s-a născut în 1885, la Lalașintz, jud. Arad, în familia preotului Ioan Hădan. După terminarea studiilor secundare la Liceul „Moise Nicoară” din Arad, a urmat Dreptul la Universitatea din Oradea, între anii 1902-1905 și la cea din Cluj (1905-1906). Tot la Cluj susține doctoratul în Științe Politice, la 23 decembrie 1909 și Științe Juridice, în 22 iunie 1912. A fost înscris ca stagiar în Baroul Timiș, la 1 mai 1910, apoi pe tabloul avocaților definitiv, la 31 ianuarie 1914. A exercitat profesia de avocat până la data de 1 ianuarie 1930, când a solicitat înscrierea pe tabloul avocaților incompatibili, deoarece a fost numit într-o funcție de stat. În 1913 s-a stabilit ca avocat în Făget, implicându-se în mișcarea națională.

Nu știm de ce nu îl întâlnim în evenimentele premergătoare unirii și nici în rândul făgetenilor participanți la Adunarea Națională de la Alba Iulia din 1 Decembrie 1918, probabil din conflicte cu ceilalți fruntași făgeteni, dar printr-o telegramă trimisă din Făget, chiar în ziua de 1 Decembrie, avocatul Aurel Hădan își exprima

Aurel Hădan

deplina satisfacție față de cele hotărâte la Alba Iulia: „Aderăm din inimă la sublima hotărâre a Marii Adunări Naționale din Alba Iulia. Trăiască unirea tuturor românilor!”. În vara anului 1919, Consiliul Dirigent din Sibiu îl va numi conducător la Judecătoria de Ocol Făget.

La 1 iulie 1919 a depus jurământul în fața prefectului George Dobrin: „Eu, Dr. Aurel Hădan, jur credință și supunere Majestății Sale Regelui României Ferdinand I și Consiliului Dirigent Român, voi ține legile și ordonanțele, voi apăra cinstea, demnitatea și interesele țării și ale cetățenilor ei, voi păstra secretul oficial. Așa să-mi ajute Dumnezeu!”, iar a doua zi a preluat „oficiul și agendele” de la judecătorul maghiar Sigismund Pánczél, șeful provizoriu al Judecătoriei de Ocol Făget, căreia îi erau arondate 63 de localități din zonă.

La prima sărbătorire a zilei de 1 Decembrie organizată la Făget în 1921, în fața școlii, a vorbit și avocatul Aurel Hădan despre dreptul istoric al românilor de pe plaiurile acestea, despre năvălirile barbarilor, despre ajungerea românilor sub dominație străină și despre războiul mondial. La 19 august 1921 apărea sub coordonarea avocatului Aurel Hădan, vicepreședinte al organizației locale a

Prof. dr. Dumitru TOMONI

Partidului Național Român, primul nu-măr al publicației „Gazeta Făgetului”. A fost președintele Cooperativei de aprovizionare și desfacere în comun „Vulturul” din Făget, președintele Băncii de Credit și Comercială Română S.A. Făget și membru în consiliile de administrație a mai multor asociații culturale și bancare: „Societatea de lectură română din Făget” (CASINA), „Societatea Anonimă de Electricitate din Făget” etc.

La alegerile parlamentare din 25 mai 1926 a fost ales deputat în Parlamentul României Mari, pe listele Partidului Poporului din județul Severin. La 1 ianuarie 1930 a solicitat înscrierea pe tabloul avocaților incompatibili, deoarece a fost numit într-o funcție de stat. Din păcate, după această dată, nu mai avem informații despre avocatul făgetean. Știm doar că în anul 1957 dosarul personal a fost expedit Casei de Asigurări a Avocaților București. Încercările de a vedea acest dosar au fost sortite eșecului. De aceea, nu cunoaștem activitatea lui Hădan după anul 1930, nu știm când și unde a decedat, dar cu certitudine nu a decedat în Făget. Orice informație în acest sens ne-ar fi de mare ajutor, Aurel Hădan fiind o personalitate a Făgetului interbelic.

Rubrica școlii

Elevii ne întrebă, noi răspundem

Eleva Maria Angelescu din Făget ne întrebă care este explicația cuvântului „ingambament”. Dragă Maria, *ingambamentul* este o tehnică modernă de scriere a poeziei, care constă în scrierea cu majusculă doar a versului care începe o nouă idee poetică.

Scrierea cu literă mică la începutul unor versuri din poezie este o caracteristică a poeziei moderne, specifică liricii lui Lucian Blaga și sugerează continuitatea ideilor exprimate anterior, procedeu zodiac numit *ingambament*.

Proiect transfrontalier al orașului Jimbolia cu Ungaria

Primăria Orașului Jimbolia a implementat proiectul transfrontalier „Heritage of Csanád, bridge of schools” - cross-border cooperation of Catholic schools, acronim: Heritage of Csanád, bridge of schools”, finanțat în cadrul Programului Interreg V-A România – Ungaria, cod EMS ROHU – 281.

Parteneri în cadrul proiectului au fost Școala Savio Szent Domonkos Katolikus Általános Iskola és Óvoda Bekescsaba - lider de proiect și Școala Gimnazială Jimbolia.

Perioada de implementare a acestui proiect a fost 1 ianuarie 2020 - 31 decembrie 2021. Valoarea totală eligibilă a proiectului fiind de 210.350,00 euro.

Școala Gimnazială Jimbolia, care a fost partener în cadrul proiectului, a beneficiat de 105.025 euro, din care: 89.271,25 euro fonduri europene; 13.652,20 euro cofinanțare națională; 2.101,55 euro contribuție proprie, asigurată din bugetul local.

Obiectivul principal al acestui proiect pentru Școala Gimnazială

a fost intensificarea cooperării între instituțiile partenere privind păstrarea identității și promovarea tradițiilor culturale. Pe parcursul derulării proiectului au avut loc mai multe evenimente și întâlniri româno-maghiare.

Activități principale care s-au desfășurat în cadrul proiectului au fost:

- transformarea unei foste săli de sport, cu o suprafață de 140 mp, în sală multifuncțională, recondiționată total (reparații zidărie, înlocuire instalație electrică și reparații tâmplărie), dotată cu tehnică modernă pentru prezentări, conferințe, echipată cu sistem de sonorizare, mobilier mobil (scaune și mese), scenă;

- ateliere de lucru (dansuri populare, mâini dibace și picturi de icoane pe sticlă),

expoziții comune;

- realizare grădină verticală în curtea școlii;
- activități transfrontaliere comune, la care participă elevi și profesori din cele două școli: tur de studiu, cavalcadă culturală, schimb de experiență și de bune practici.

Rubrica școlii

Elevii ne întrebă, noi răspundem

Elevul Marius Apostol din Jimbolia ne întreabă ce sunt paronimele. Dragă Marius, paronimele sunt cuvinte aproape asemănătoare ca formă, dar cu înțeles diferit. Cuvântul românesc paronim este un împrumut din franceză *paronyme*. La rândul său, acest cuvânt francez este împrumutat din greaca veche: *paronimos*, format din elementele de compunere grecești *para*: „alături” și *onoma*: „nume”. Drept paronime sunt considerate următoarele trei tipuri de perechi: ● cuvinte alcătuite din același număr de foneme, dar deosebite prin metateza a cel mult două dintre ele: aerometrie-areometrie, cardan-cadran, manej-menaj; ● cuvinte cu foneme vocalice sau consonantice corelative: abuz-obuz, adapta-adopta, eminent-iminent, oral-orar; ● cuvinte cu un fonem în plus la unul dintre membrii perechii: abac-abacă, simula-stimula, spic-aspic. Exemple de paronime: anual (o dată pe an) - anuar (publicație care apare odată pe an); compliment (făcut unei persoane) - complement (parte secundară de propoziție care determină un verb, un adverb); mortal (care poate provoca / provoacă moartea) - mortar (material de construcție compus din var, nisip, ciment, apă,...) etc.

Moș Crăciun pe două roți

În data de 24 decembrie, în Ajunul Crăciunului, în centrul orașului nostru s-au adunat ajutoarele lui Moș Crăciun pentru a dăruii copiilor cadouri de sărbători. Acest eveniment a devenit o tradiție a motocicliștilor din Jimbolia, la inițiativa lui Panait Mihai și a lui Țibrea Alexandru. Copiii prezenți s-au bucurat de cadouri și au făcut poze cu ajutoarele lui Moș Crăciun.

ANUNȚ

Aducem la cunoștința locuitorilor orașului faptul că persoanele fizice au obligația de a completa declarația de impunere în vederea stabilirii cuantumului taxei speciale de salubritate pentru utilizatorii casnici. În declarația de impunere se vor menționa datele tuturor persoanelor care domiciliază la adresa indicată, indiferent de vârsta acestora. Datele pe care le furnizați în declarație, precum și documentele atașate trebuie să fie conforme cu realitatea, deoarece falsul în declarații se pedepsește conform prevederilor art. 326 din Codul Penal. Pentru completarea acestei declarații vă puteți adresa Serviciului de Impozite și Taxe Locale situat pe str. Republicii nr. 38. Achitarea contravalorii taxei de salubritate se poate face la sediul serviciului menționat mai sus. În ceea ce privește persoanele juridice, acestea au obligația de a încheia contracte de prestare a serviciilor de salubritate direct cu operatorul SC PEJ COMPANY SRL, Str. Ștefan cel Mare nr. 9. Nerespectarea acestor obligații va avea drept consecință sistarea colectării deșeurilor de către operatorul de salubritate.

Piață agroalimentară

În data de 11 decembrie 2021 a fost deschisă o piață agroalimentară în orașul Jimbolia. Aceasta deservește Jimbolia, dar și localitățile învecinate.

Astfel, începând cu data menționată anterior producătorii locali își desfășoară activitatea în interior. Orarul rămâne neschimbat, piața fiind deschisă în fiecare săptămână, în zilele de miercuri și sâmbătă.

Despre speranță

- ◆ Și chiar de nu voi fi un far, ci o candelă, ajunge. Și chiar de nu voi fi nici candelă, tot ajunge, fiindcă m-am strădui să aprind lumina. (Nicolae Titulescu)

- ◆ Întreaga înțelepciune umană se rezumă la două cuvinte: așteptare și speranță. (Alexandre Dumas)

- ◆ Speranța nu înseamnă faptul că aștepti ca totul să îți mergă bine, ci faptul că faci ca totul să aibă un scop. (Vaclav Havel)

- ◆ Cele mai importante lucruri în lume au fost realizate de oameni care au continuat să încerce chiar și când se părea că nu mai este nicio speranță. (Dale Carnegie)

- ◆ Atunci când spui că o persoană sau o situație este fără speranță, nu faci decât să trântești o ușă în fața lui Dumnezeu. (Charles L. Allen)

Pagină realizată de Ana-Maria LAZĂR

„Cu ajutorul bunului Dumnezeu, vom îndeplini toate obiectivele propuse!”

Ion Iacob DAMIAN - Primar al comunei Vermeș

Despre interlocutorul meu din această pagină, Vasile Todî îmi spunea: „Ion Iacob Damian e ca dorul de munții Carasului: îl întâlnești și de-abia atunci îi admiri potecile toate. Sufletul acestui om e ursit să fie mereu bun și primitor. E unul din pușinii oameni care mai păstrează, în aceste vremuri rătăcite, surșul și credința în bucurie.” Despre ce am vorbit cu dânsul? Despre prezent, despre viitor și chiar despre trecut. Dar mai bine citiți...

Domnule primar, nu am mai stat de vorbă de mult timp.

Da și mă bucur că m-ai ascultat și ai început să intervievezi oameni ai comunei noastre, oameni cu care noi ne fălim.

Cum vi se pare lumea prezentă după mai mult de doi ani de pandemie?

Mai săracă din toate punctele de vedere. Parcă acum au descoperit oamenii că totul este deșertăciune. Că nimeni nu poate ridica aici, pe pământ, un postament etern. Poate dacă am fi conștientizat asta înaintea pandemiei am fi fost altfel. Lumea de azi, domnișoară profesor, este mai rezervată, mai prudentă, ca să nu zic mai temătoare și, din păcate, mai tristă, mult mai tristă decât lumea tinereții mele.

Domnule primar, chiar și în aceste condiții de restricții pandemice, de nesiguranță guvernamentală îndelungată, dumneavoastră continuați să vă îndepliniți, pentru locuitorii comunei Vermeș, obiectivele propuse.

Păi, nu ne putem lăsa, pentru asta ne-au ales oamenii.

Despre reușita finanțării proiectului numit „Amenajare parc cu teren de sport în localitatea Vermeș”, proiect în cadrul căruia, pe lângă realizarea terenului de sport, va fi amenajat în zonă și un parc, unde localnicii și oaspeții vermeșenilor se vor putea relaxa, ce-mi puteți spune?

Domnișoară profesor, prin acest proiect spun cu bucurie că am bifat unul dintre obiectivele pe care mi le-am propus să le realizez în acest mandat. În cel mai scurt timp, copiii și tinerii din comuna Vermeș vor avea un teren de sport al lor și nu vor mai fi nevoiți să meargă în alte localități pentru a face ceea ce le place. Mai exact, pentru a desfășura diverse activități sportive, atât de necesare sănătății.

Dar, din câte știu, dumneavoastră aveți un bagaj foarte bogat de proiecte dedicate dezvoltării comunei Vermeș.

Sigur că am și, cu ajutorul bunului Dumnezeu, vom înde-

plini toate obiectivele propuse. Că nici Dumnezeu nu a făcut lumea într-o singură zi, spune o veche zicală românească.

La ce valoare se ridică proiectul de care vorbim?

Valoarea proiectului se ridică la 669.000 de lei.

Cât din această sumă reprezintă fonduri europene?

Din total, aproape 400.000 de lei reprezintă fonduri europene, prin programul „Național pentru Dezvoltare Rurală”.

Domnule primar, îmi puteți face, atât pentru cititorii noștri din comuna dumneavoastră, cât și pentru oaspeții comunei, o descriere mai amplă a proiectului de care vorbim?

Desigur, de exemplu, terenul de sport va fi împrejmuțit, va avea nocturnă și gazon sintetic, iar parcul o să fie amenajat cu alei și băncuțe. Sunt situate în centrul localității, în apropierea Căminului Cultural.

Acolo există și o sală de sport?

Da, avem acolo și o sală de sport, cu vestiare și grupuri sanitare, care vor putea fi folosite de tinerii care vor veni să joace un meci de fotbal sau să facă mișcare pe viitorul teren de sport. Deocamdată, acesta nu va avea tribune, pentru că nu ne-am încadrat în bani. Și așa cofinanțarea noastră este substanțială, având în vedere că Vermeșul nu este o comună așa de mare.

Ce vă mai doriți legat de acest teren de sport, care, după cum văd, asigură cele mai bune condiții utilizatorilor, ca să spun astfel?

Îmi doresc ca în viitorul apropiat să încercăm să punem și tribune. Și vom reuși!

Domnule primar, oricât aș dori eu, tot nu putem epuiza proiectele dumneavoastră într-un singur dialog...

Că doar n-or intra zilele în sac, domnișoară profesor. Dar nu vreau să închei înainte de a vă felicita pentru triplarea, aș putea spune, a primăriilor prezente în paginile jurnalului interregional „Banatul”, ceea ce dovedește că și la dumneavoastră, la redacție, se lucrează cu folos.

Rubrica școlii

Elevii ne întrebă, noi răspundem

Eleva Mirela Banu din comuna Vermeș ne întreabă cum este corect: *rata de promovabilitate* sau *rata de promovare*? Dragă Mirela, astfel de exprimări sunt atât de des folosite încât par firești, corecte, pușini

mai sesizează, poate, inadvertența acestor structuri lingvistice. Substantivul „promovabilitate”, înseamnă: „însușirea a tot ceea ce poate fi promovat, însușirea de a fi promovabil”.

Prin urmare, când ne referim la numărul ori procentul celor care au promovat un examen, deci, când exprimăm o certitudine și nu o posibilitate, vom spune corect „rata de promovare”.

Rubrica bisericii

„În mintea strâmbă și lucrul drept se strâmbă!”

Așa obișnuia să spună Părintele Arsenie Boca, care urmărea pentru oameni o minte dreaptă și lucruri drepte și îndreptare spre mintea cea bună. Valoarea acestui cuvânt o intuiesc toți cei ce îl aud, și asta se întâmplă des, căci noi îl aducem înaintea vizitatorilor și închinătorilor noștri, mai ales atunci când au prilejul să vadă o pictură a Părintelui Arsenie reprezentând Adormirea Maicii Domnului, pictură în fața căreia se opresc cu admirație mulți dintre cei ce vizitează Mănăstirea Brâncoveanu de la Sâmbăta. Mintea se strâmbă în urma patimilor și se îndreaptă pe măsura curățirii de patimi. Când mintea se îndreaptă, vede lucrurile drept, deci așa cum sunt ele. „În mintea strâmbă și lucrul drept se strâmbă”. Asta le place la mulți, am băgat de seamă că le place. Când le spun că Părintele a zis că „în mintea strâmbă și lucrul drept se strâmbă”, oamenii râd în general. De ce râd? Pentru că își dau seama că așa e. Numai că e greu să știi când ți-e mintea strâmbă.

Din albumul comunei

Educația ține de suflet, dar sufletul ține, cum spunea cineva, și de pământul pe care-l calci și eu sunt convins că acești minunați copii ai Vermeșului nu vor uita niciodată pământul natal. (Ion Iacob Damian)

Pagină coordonată de prof. Alina Simona GRAD

„Orice început de an aduce cu el mobilizarea unor noi eforturi pentru pregătirea de noi proiecte!”

Petru CAREBIA - Primar al comunei Coșteiu

Să vină la Coșteiu, îmi spunea odată Vasile Todi, toți cei care iubesc târnațul caselor, vorețul lor plin de viață, dincolo de care începe destinul câmpiei, negru, verde, plin de șuvoaiele vântului. Și să mai vină, zic eu, toți cei care vor să cunoască un primar dăruit prieteniei frumoase pentru consătenii lui și nu numai. Cu dânsul am dialogat eu în acest început de an, preț de câteva minute.

Domnule primar, a mai trecut un an.

Ce e viața, doamnă Luminița...

Ce e domnule primar?

O carte! O carte la care noi, oamenii, scriem tot timpul.

O carte cu anotimpuri.

Anotimpurile sunt, cum îmi spunea cineva, capitole ale cărții, lunile un fel de paragrafe, iar zilele file, simple file, mai netede, mai lucioase, mai abrazive, mai mari. Că așa sunt cărțile.

Azi aveți un ton mai pesimist decât cel cu care vă cunosc oamenii cotidian.

Deloc, poate și se pare dumentale că ești mai tânără, dar să știi că optimismul nu cunoaște treptele vârstei. Vezi, dumneata, orice început de an aduce cu el mobilizarea unor noi eforturi pentru pregătirea de noi proiecte și asta mai ales în munca mea administrativă.

Cum ați încheiat anul care a trecut?

Cu mulțumirea muncii împlinite. Și spun împlinite, cu gândul că dacă am fi trăit vremuri normale, atât din punct de vedere economic, cât și medical, sigur că am fi putut face mai mult. Dar, cum spune românul, nemulțumitului i se ia și darul, care i s-a dat. Așa că, mulțumesc bunului Dumnezeu pentru cât ne-a ajutat să facem pentru comunitatea noastră în anul care s-a încheiat.

Am trecut și pe la școală și am văzut că ați aprobat...

Da, am aprobat proiectul rețelei școlare a unităților de învățământ aflate pe raza comunei noastre, pentru anul 2022-2023.

M-am bucurat să văd că sunteți mereu atent cu serviciul de gospodărie al comunei.

Sunt atent cu orice instituție, cu orice firmă și persoană care desfășoară activități utile comunității noastre. De altfel, în luna care a trecut, s-a aprobat acordarea unui împrumut în sumă de 250 mii lei, din bugetul local al comunei Coșteiu, pentru funcționarea serviciului public al comunei noastre, organizat ca serviciu public de interes local.

În subordinea cui se află acest serviciu?

În subordinea Consiliului Local.

Pe ce perioadă s-a acordat acest împrumut?

Pe o perioadă de 1 an calendaristic, începând cu 8 decembrie 2021 și cu termen de rambursare pe data de 7 decembrie a acestui an.

Bun, vă întreb pentru cititorii noștri, ce se întâmplă dacă împrumutul nu poate fi restituit?

În primul rând, trebuie știut că acest împrumut a fost acordat fără dobândă, iar în cazul nerambursării împrumutului la termenul stabilit se vor aplica majorări de întârziere la nivelul celor existente pentru veniturile bugetare, potrivit legii, întinzându-se totodată procedurile specifice de recuperare a sumelor restante către bugetul local.

Domnule primar, sunteți cunoscut ca un om cu credință în Dumnezeu, aș vrea să vă rog să-mi spuneți care pildă o recomandați tinerilor noștri cititori?

„Pilda bogatului căruia i-a rodit țarina” o recomand tuturor, indiferent de treptele vârstei pe care se află.

Din raftul cu poezii frumoase

De la târg la Vadul-Mare

George TOPĂRCEANU

Taie drumul prin poieni,
Legănându-se călare,
Popa Florea din Rudeni.
Și-n priveliștea bogată
Sus pe culme, jos pe drum,
Iarna palidă-și arată
Plăzmuirile de fum.

*

Somnul revărsat în fire,
Gerul sfânt al Bobotezii
A-nchegat argint subțire
Peste faldurii zăpezii
Și, legând în gheață stropii,
Bura care-n aer joacă
A țesut pe barba popii
Fire lungi de promoroacă.

*

Bolta sură ca cenușa,
Codrii vineți — dorm adânc.
Sună numai căldărușa
Atârnată de oblânc.

Transparență administrativă

● **Hotărârea nr. 65/08.12.2021** privind aprobarea vânzării fără licitație publică (directă) a terenului intravilan înscris în C.F. nr. 401447 Coșteiu, loc. Coșteiu, de sub nr. Top 401447, în suprafață de 895 mp aflat în proprietatea privată a comunei Coșteiu cu exercitarea dreptului de preemțiune. ● **Hotărârea nr. 66/08.12.2021** privind aprobarea vânzării fără licitație publică (directă) a terenului intravilan înscris în C.F. nr. 404758 Coșteiu, loc. Coșteiu, de sub nr. Top 404758, în suprafață de 514 mp aflat în proprietatea privată a comunei Coșteiu cu exercitarea dreptului de preemțiune. ● **Hotărârea nr. 67/08.12.2021** privind aprobarea vânzării fără licitație publică (directă) a terenului intravilan înscris în C.F. nr. 404751 Coșteiu, loc. Coșteiu, de sub nr. Top 404751, în suprafață de 532 mp aflat în proprietatea privată a comunei Coșteiu cu exercitarea dreptului de preemțiune. ● **Hotărârea nr. 68/08.12.2021** privind aprobarea proiectului rețelei școlare a unităților de învățământ de pe raza U.A.T Coșteiu pentru anul școlar 2022-2023. ● **Hotărârea nr. 69/08.12.2021** privind bugetul local (rectificarea nr. 4) al comunei Coșteiu pe anul 2021. ● **Hotărârea nr. 70/08.12.2021** privind aprobarea bugetului de venituri și cheltuieli și acordarea unui împrumut Serviciului public de gospodărie comunală Coșteiu, județul Timiș. ● **Hotărârea nr. 7/08.12.2021** privind însușirea analizei stadiului de înscriere a datelor în registrul agricol pe trimestrul III al anului 2021 și aprobarea programului de măsuri pentru eficientizarea înscrierii datelor în registrul agricol. ● **Hotărârea nr. 72/08.12.2021** privind aprobarea prelungirii contractelor de închiriere a spațiilor și terenurilor proprietate publică a comunei Coșteiu. ● **Hotărârea nr. 73/08.12.2021** privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a serviciului public de salubritate din județul Timiș. ● **Hotărârea nr. 74/08.12.2021** privind aprobarea delegării prin concesiunea Serviciului de iluminat public al comunei Coșteiu, județul Timiș, a studiului de fundamentare a deciziei de delegare a Serviciului Public de Iluminat al comunei Coșteiu, județul Timiș, a Regulamentului de Organizare și funcționare al serviciului de iluminat public, a Caietului de Sarcini, a documentației de atribuire prin procedură simplificată.

Din albumul primăriei

Vicepremierul României, domnul Sorin Grindeanu, alături de primarul comunei Coșteiu, domnul Petru Carebia.

Pagină realizată de Luminița MUNTEANU

„Noi avem un primar care atunci când promite ceva, acel ceva se și face!”

Ioan SIMA - Viceprimar al comunei Victor Vlad Delamarina

A atunci când stai de vorbă cu domnul Sima, cel alintat de prieteni „Bunelu”, realizezi spontan și involuntar că acest om, prin dragostea sa pentru sat, pentru tradiții, pentru pământ, conștientizezi că „toate cuceririle civilizației par gablonțuri lângă o ciutură veche de fântână, lângă o ulcică de pământ smălțuită umplută cu țuică de prună, lângă un gutui cu globurile aprinse.” Așa e dânsul, o poveste de om...

Domnule viceprimar, cum a fost anul 2021 pentru administrația locală?

Anul 2021 a fost bun pentru noi, dar iată că tocmai acum, către sfârșit, au fost blocate finanțările și am rămas cu unele proiecte nefinalizate. Acele lucrări se aflau în plină desfășurare, dar ne-a ajuns și perioada când nu am putut să continuăm, pentru că nu mai avem bani să le continuăm. O situație dificilă sau chiar gravă la care nu ne așteptam. E trist prin ce trec localitățile uneori, poate de prea multe ori.

Cum de s-a ajuns la această situație?

Așa, nu mai dau bani pentru proiecte, chiar dacă erau aprobate și în plină desfășurare. Am avut de asfaltat satul Hrendești și satul Pietroasa, satul Visag și un drum, dar nu au mai venit banii. Cum să finalizăm proiectul la temen? Nu mai putem să finalizăm proiectul. Nu mai avem bani. Nu e bine deloc. Nimeni nu și-a dorit asta. Am făcut numai Hrendești și Pietroasa, dar am rămas cu celelelalte nefinalizate, cu lucrările în aer.

Ce se poate face în astfel de situații?

Ca putem să facem? Doar să așteptăm ca guvernul să elibereze

banii. Domnule Miron, cu toate acestea, privind retrospectiv și blând, da, a fost un an bun până aici, dar spre sfârșit s-a dat totul peste cap, că așa a decis unul sau altul acolo sus. Sperăm că la anul să nu ne confruntăm cu aceeași situație, iar blocajul acesta să dispară. Este ceea ce ne dorim, să ne putem relua activitățile în proiectele blocate. Dacă vom continua tot așa și la anul, va fi foarte grav, fiindcă stăm și nu putem face nimic. Stăm blocați în așteptare și este foarte rău.

Domnule viceprimar, ce proiect frumos ați dori să con-semnăm și care vă mulțumește cel mai mult?

Proiectul care mă mulțumește cel mai mult este legat de asfaltarea drumurilor. În Pietroasa am reușit, în Hrendești la fel, am reușit să asfaltăm și în Victor Vlad Delamarina, toate sunt făcute, numai Visag și drumul DC 134 - nu. E o situație pe care nu ne-am dorit-o. Dacă am fi terminat acest amplu proiect am fi fost „Brava!”

Domnule Sima, pentru începutul acestui an ce va pregăti administrația comunei?

În primul rând, se vor continua obiectivele aflate în lucru. Dar e bine să știți că noi avem un primar care atunci când promite ceva, acel ceva se și face. El trăiește cu oamenii aici, zi de zi. Și are respect pentru concetățenii lui.

Rubrica Bisericii

Situația de creștin e totuna cu statutul de aristocrat

Nicolae STEINHARDT

Monahul Nicolae scriitor, critic literar, eseist și publicist, filosof și, în primul rând, un autentic creștin de origine evreu, botezat creștin-ortodox în închisoarea din Jilava spunea:

„Situația de creștin e totuna cu statutul de aristocrat. De ce? Pentru că își are temeiul în cele mai senioriale însușiri: libertatea și credința. Ce este nobilul? Mai presus de orice, un om liber. Ce înseamnă credința? Încredere în Domnul, deși lumea e rea...”

În mod cu totul surprinzător, mai ales ținând seama de originea etnică a autorului [evreu], pare și afirmația sa conform căreia „cei mai umani și cumsecade oameni întâlniți în închisori sunt legionarii, colegii de celulă care l-au ajutat în grele ocazii...”

De ținut minte!

Guguștiucismul

Întrebat de Marian Nazat „Cum era presa comunistă și cum este cea liberă, postdecembristă?”, Ion Cristoiu răspunde:

„Presa comunistă, în care am lucrat eu din 1967 până în 1989, nu poate fi redusă la sintagma *presă comunistă*. Presa comunistă e una și presa ceaușistă e alta. Presa comunistă e presa din anii stalinismului românesc, Presa de tip Silviu Brucan, care trimitea oamenii în lagăr. Presa TeFeListă de azi, care cere trimiterea oamenilor la pușcărie, e nepoțica presei lui Brucan. Presa ceaușistă nu era unitară. Una e presa dintre 1966-1985 și alta Presa dintre 1985-1989. Presa primilor ani ai lui Ceaușescu e o presă preocupată de a fi pe placul cititorilor. Presa dintre 1985-1989 e o presă preocupată de a fi pe placul lui Nicolae Ceaușescu. Ziaristi dinainte de 1989 aveau multe păcate. Le lipsea însă păcatul ziaristilor de azi: lipsa de profesionalism, guguștiucismul, cum îi spun eu.”

Vă vine să credeți?

Un medicament, bine cunoscut în lupta de combatere a consumului excesiv de alcool și care este folosit în narcologie de aproape șase decenii, s-a dovedit eficient împotriva coronavirusului, scrie presa de specialitate. Un studiu realizat de experți de la „Harvard Medical School” și de la „Boston Children’s Hospital” susține, pe baza rezultatelor științifice obținute, că disulfiramul, un medicament utilizat pentru tratarea persoanelor dependente de alcool, poate fi folosit pentru a trata COVID-19. De asemenea, medicamentul a redus riscul de deces din cauza COVID-19.

Dulcele grai bănațean

N-am ghișit-o

Victor Vlad Delamarina

Câce stelie îs pră șieri,
Tece îs lușioasă,
Câce fece-or fi muieri,
Tece îs frumoasă.
Ca și perălie dâ pom
Tece o să-m’ placă.
D’aia, batăr că mi-s om,
Nu-m’ gășăsc ortacă!

Așa îm’ trec verilie
Și iernilie iară,
Dă vin primăverilie,
Iacă-mă și-n vară!
Și cad frunzălie dâ pom,
Toamna o să treacă
Și io, batăr că mi-s om,
Nu-m’ gășăsc ortacă!

Dântr-atăcea mândre, dzic:
Una-oi fi iubit-o
Mai mult ca p-alcelie-un pic,
Hm! - da’ n-am ghișit-o!

Rubrica școlii

Vă recomandăm să citiți...

Dragi elevi ai comunei Victor Vlad Delamarina, în această lună, vă recomand pentru lectură, „Cea mai frumoasă istorie a lumii”, o carte care vine să vă răspundă la trei întrebări: Cine suntem? De unde venim? Încotro ne îndreptăm? Acestea sunt întrebările esențiale ce ne frământă. Până acum, doar religia și filozofia au oferit răspunsuri. Demersului lor li s-a alăturat, din ce în ce mai hotărât, știința.

În cartea de față, reprezentanții ei emit soluții parțiale, dar fascinante, tocmai pentru că nu depășesc limitele rațiunii. Istoria completă a lumii se raportează la univers, viață, om. Este, cu siguranță, cea mai frumoasă dintre istorii. Și asta pentru că este a noastră.

Pagină coordonată de Gheorghe MIRON

„Consătenilor mei le urez un an cu pace în case și bucurii de la cei dragi lor!”

Ilie SUCIU - Primar al comunei Lenauheim

Ninge. Nu prea mult, după posibilități, dar important e că ninge. Și, dacă tot mă îndrept spre satul unui mare poet, până ajung la destinație voi sta cu tâmpla pe o stea și-o orhidee, privind zăpezile căzând și împletind leagăn din frânghiile lor de mătase. „Când ninge, îmi spunea odată Vasile Todî, mi-ar plăcea să fiu hangiu în drumul Banatului, unde nopțile se rotesc cu aripă lungă, precum vulturii pe deasupra trecătorilor prin care se scurg turmele de oi.” În sediul primăriei domnește ordinea și curățenia, așa cum se cuvine într-o așezare unde au trăit nemții.

Domnule primar, deși ne aflăm într-un an nou, cred că este de interes pentru consătenii dumneavoastră să vorbim, nu

despre ce ați realizat în anul care a trecut, că acele realizări sunt la vederea tuturor, ci despre proiectele europene ale administrației dumneavoastră aflate în implementare.

Cu ce să încep?

Eu v-aș sugera să începem cu un proiect pe care îl doriți cât mai repede realizat.

Păi, atunci să încep cu sistemul de canalizare și stațiile de epurare în localitățile Bulgăruș, Grabaț, Lenauheim.

Ce îmi puteți spune despre el?

Pot să îți spun că lucrarea se află în execuție având o finanțare PNDL, fonduri europene, cu un buget de 27.934.467,12 lei. Aș mai putea aminti despre reabilitarea, modernizarea și dotarea dispensarului medical din localitatea centru de comună Lenauheim...

Cu finanțare susținută de...

Finanțare PNDL, fonduri europene, licitație deschisă, la care, în momentul dialogului nostru, așteptăm raportul de evaluare asupra proiectelor tehnice depuse de ofertanți.

Cu ce buget alocat?

Bugetul este de 1.646.485,10 lei.

Ne putem apropia și de învățământ?

Sigur, în acest caz, dacă vorbim despre grădinița din localitatea Grabaț, prin reevaluarea costurilor datorită aplicării O.G. 114, bugetul s-a fixat pe undeva la 1.712.966,62 lei și vorbim de aceeași finanțare PNDL, fonduri europene. Dar procesul de reabilitare și echipare nu a ocolit nici grădinița din Lenauheim cu finanțare tot PNDL - fonduri europene - unde reevaluarea costurilor datorită aplicării O.G. 114 - proiect în implementare - buget s-a fixat la 2.430.381,01 lei. De asemenea, pentru construirea grădiniței din localitatea Bulgăruș s-a fixat un buget de 4.944.909,10 lei și, la ora la care vorbim, au

fost finalizate documentele pentru scoaterea la licitație, așteptându-se avizarea documentației pentru organizarea licitației.

Finanțare?

Finanțare tot prin PNDR - fonduri europene.

Domnule primar, de achiziționat în această perioadă ce ați reușit să achiziționați?

Am reușit să achiziționăm un utilaj SVSU.

Finanțare tot prin PNDL?

Finanțarea s-a făcut prin PNDR/GAL, fonduri europene, desigur, un proiect finalizat încă din luna aprilie a anului trecut.

Cu ce valoare?

Cu o valoare de 427.240,35 lei.

Nu cred că v-am întrebat vreodată, dar o fac acum întrebându-vă ce nu vă place să întâlniți în comportamentul omenesc?

Îngâmfarea! Doamnă Roxana, eu consider îngâmfarea ca un fel de pelerină pentru goliciunea sufletească.

Care credeți că este trăsătura de bază a omului îngâmfat?

Trăsătura de bază a omului orgolios, îngâmfat cum spui dumneata, este numai ideea fixă a lui, căci el și numai el este buricul pământului.

Și la un politician?

La un politician este ideea lui că el este un punct fix în istorie și înapoi și înainte. Dar dacă tot vorbim despre această latură a caracterului omenesc, v-aș întreba și eu ceva...

Vă rog!

Doamnă Roxana, ce s-ar întâmpla dacă pe lume ar fi numai oameni modești?

Lumea ar fi prea monotonă, domnule primar!

Da, dar ar fi mult mai frumoasă.

Aveți un mesaj pentru consătenii dumneavoastră acum, la început de an?

Consătenilor mei le urez un an cu pace în case și bucurii de la cei dragi lor.

Ziua în care nu ai râs, este o zi pierdută

Din lumea fotbalului...

Gigi Becali: „M-am certat și cu Mitică Dragomir, dar fără jigniri. El m-a făcut oligofren, eu l-am făcut zdreanță, dar nu ne-am insultat.”

Dumitru Dragomir: „Am fost informat că australianul Baird l-a înjurat în engleză pe Ganea, care i-a răspuns în românește, dându-i un cap în gură.”

Cornel Dinu: „Filosofia este o transcendențială propedeutică pentru sufletul bântuit de moarte al românului.”

Gică Hagi aflat în vizită la o școală: „Copii, mergeți la școală, că și școala e bună la ceva!”

Dumitru Dragomir: „Dom'le, eu muncesc 24 de ore pe zi, iar uneori chiar și noaptea.”

Marian Iancu: „Sunt supărat, așa că lăsați-mă să fiu fericit. Știm ce va fi mâine, rămâne de văzut ce este astăzi.”

Dumitru Dragomir: „Am ajuns la o vârstă la care mi-am dat seama că trebuie să fiu cinstit.”

Mark Draper, fost mijlocaș englez: „Mi-ar plăcea să joc pentru o echipă italiană. Cum este Barcelona.”

Din albumul comunei

Comuna Lenauheim are o îndelungată tradiție sportivă, iar fotbalul pare a fi de departe, floarea de la pălăria acestei tradiții.

În imaginea alăturată, echipa

„Steaua Bulgăruș” cu lotul pregătit pentru sezonul 2021 - 2022. **Portari:** Bonea Marcel, Cleș Gabriel, Solomoneia Octavian. **Fundași:** Retegan Iulian, Rus Daniel, Cruceru Alexandru, Condreț Cristian, Mărilă Cătălin, Șofroni Andrei, Crăciun Tiberius, Crișan Andrei, Baikaty Adelin. **Mijlocași:** Loghin Andrei, Macavei Cosmin, Molcuț Adrian, Nicolită Paul, Zan Otinel, Preda Ștefan, Gurguș Iosef, Bolog Tiberiu, Tomșa Cătălin, Hoszu Denis, Stoica Cosmin, Mihăilă Alexandru, Droc Robert. **Atacanți:** Lazăr Dorel, Ciobănică Claudiu, Buzdugan Cristian, Murariu Sebastian, Gașpar Viorel, Crăciun Mario. **Antrenor:** Teacă Costel. **Președinte:** Dan Nicolae. **Pază:** Trifa Denis. **Doc-tor:** Franyo Vlad. Succes băieți și nu uitați că tehnica în fotbal înseamnă să pasezi mingea dintr-o atingere, cu viteză optimă la piciorul „bun” al colegului tău.

„Cu acest prilej, doresc să transmit, nu numai fotbaliștilor, ci tuturor celor ce fac comuna noastră cunoscută prin sport, indiferent de ramura sportivă, mult succes și să-i asigur de întreaga mea susținere!”

Ovidiu DOȚA - Primar al comunei Topolovățu Mare

După ce la finalul anului care a trecut „Avântul Topolovățu Mare” a participat la un turneu caritabil de mini-fotbal alături de alte echipe din divizia a IV-a, prilej cu care echipa a și câștigat acel turneu, domnul profesor Ovidiu Doța, primarul comunei, ne-a sugerat să dedicăm această pagină de început de an tinerilor componenți ai echipei din comuna sa. Și asta acum, când toți băieții au scris pe ușile vestiarelor: *Vacanță!*

Domnule primar, de ce această alegere pentru pagina de început de an?

Pentru că merită! Merită acești tineri, care ne fac duminicile frumoase, un astfel

de gest de recunoștință. În fond, datoria față de alții trebuie să aibă și ea scadențe riguroase.

Ce e datoria, domnule primar?

Datoria ce vine din forumul tău interior este o bucurie a ta, dar prin aceasta și a comunității. Astfel, doresc ca și prin intermediul Jurnalului Interregional „Banatul” să felicit întregul lot al echipei de fotbal „Avântul Topolovățu Mare” și cu precădere pe antrenorul său, Alin Muntean. Merită acești tineri să fie cunoscuți în cele patru județe în care este prezent acest frumos jurnal.

Alin Muntean, îmi sună cunoscut numele...

Alin a preluat echipa noastră în urmă cu ceva ani și a reușit să clădească, apropiindu-și cu mult tact tineri talentați.

Îmi puteți da câteva nume?

Amarinei, Popa, Balint, Gabără, Fekete, Vida, Iakab, Todîrcan, Dzițac, Pițigoi, Lobonea, Schiop, Korytiak, Chira, Juga, Amponsah, Baran, Muntean... tineri care formează azi o echipă care face cinste comunei noastre.

Și, bineînțeles, Alin Muntean!

Absolut, gândiți-vă, când el a preluat echipa, ea se afla pe o poziție retrogradabilă. El fiind și antrenor și jucător.

Și fotbalul local a renăscut!

Exact, am terminat pe locul întâi în acel an, sigur, în eșalonul cinci divizionar, dar am urcat de la coada clasamentului, ca azi să ne aflăm aliniați la startul ligii a IV-a Timiș!

Care e rolul administrației condusă de dumneavoastră în dinamica acestei ascensiuni?

Domnișoară profesor, am încercat și, precum se vede, am și reușit să construim o bază sportivă modernă dotată cu instalație de nocturnă, cu un gazon bine întreținut și cu sprijinul firesc pe care

îl acordăm acestor inimoși tineri, pe care doresc să-i promovăm mai des în paginile acestui jurnal. Merită!

Aveți un mesaj, acum, la început de an, pentru acești sportivi?

Desigur, cu acest prilej, doresc să transmit, nu numai fotbaliștilor, ci tuturor celor ce fac comuna noastră cunoscută prin sport, indiferent de ramura sportivă, mult succes și să-i asigur de întreaga mea susținere.

Pagină realizată de prof. Maria Rîmpu

„Tarifele practicate au rămas aceleași, chiar dacă prețurile la alimente și energie au crescut!”

Ioan HERBEI - Primar al comunei Moneasa

Am bătut 150 de kilometri ca să revin la Moneasa. Adică, în singura stațiune imperială a acestei părți de țară, pe care recensământurile oficiale și ecleziastice efectuate în secolele XVIII–XXI ne indică localitatea Moneasa ca pe o veche așezare românească. În adâncul sufletului meu, la hotarul dintre bucurie și noaptea durerii, se deschide un drum. Gata mereu să mă ducă spre toate marginile lumii. În acest început de an, el, drumul, m-a adus și la Moneasa, pe care unii istorici maghiari o consideră ca pe o așezare veche maghiară. De, se mai înșeală oamenii.

Am făcut cu plăcere drumul spre această comună condusă de un gospodar destoinic, domnul primar Ioan Herbei. Dar, pe drumul dialogului nostru, am simțit în glasul domniei sale și volbura tristeții. Și cum putea fi altfel glasul unui primar atunci când te conștientizează pe tine ca jurnalist că, pentru stațiunea comunei sale, anul trecut a fost mai rău chiar decât anul în care a debutat pandemia. Iar 2020 mai rău, desigur, decât 2019.

„Anul 2020, îmi spunea domnia sa, a fost cel mai rău an din ultimele trei decenii. În medie, gradul de ocupare a locurilor de cazare a fost, după cum s-a mai spus, de 30% față de 75% în anul 2019. Doar de Crăciun și Revelion stațiunea a fost ceva mai animată, turiștii rezervând în ultimul moment, după ce trecuse al doilea val al

pandemiei. Dar, în acest an, sărbătorile au adus și mai puțini turiști în stațiune. În perioada Crăciunului au fost rezervate doar 50% din totalul locurilor de cazare.”

Întrebat ce înseamnă acest procentaj, domnul primar ne-a spus: „Cam 800 de locuri din cele 1500 disponibile, dar în total stațiunea dispune de mai bine de 1700 de locuri de cazare, dacă ținem seama și de pensiuni și vile.”

Interesându-mă de perioada Revelionului, am aflat că pentru acest an s-a ocupat doar 70% din capacitatea stațiunii, ceea ce înseamnă aproximativ 1000 de oaspeți.

„Noi sperăm, ne-a mai spus domnul primar, ca în anii următori stațiunea să revină ca procent de ocupare a spațiilor de cazare, dacă nu la capacitatea sa maximă atunci măcar la 90%, așa cum era în perioada anterioară pornirii acestui flagel pandemic.”

Rugându-l pe domnul primar Ioan Herbei să îmi facă cunoscut ce a determinat, dincolo de restricțiile sanitare, această scădere a numărului de turiști, domnia sa a conchis: „Fără nicio îndoială, criza economică - o criză care se simte mai mult decât s-a simțit criza sanitară de anul trecut. În vremurile de azi, turiștii nu sunt la fel de dispuși să cheltuie bani în această perioadă. În plus, nu mai sunt vouchere de vacanță, anul trecut încă se mai foloseau. Dar, ce mi-aș dori să afle cei ce îndrăgesc stațiunea noastră este faptul că tarifele practicate au rămas aceleași, chiar dacă prețurile la alimente și energie au crescut!”

Din perioada otomană a comunei Moneasa

Bețiv imperial

Ocupația turcească a comunei Moneasa a contribuit, fără tăgadă, la dezvoltarea așezării din mai multe puncte de vedere. Dar, se pare că Alah nu îi iubea pe bețivi. Nici Sultanul. De aceea, bețivii erau adunați din orice cotlon și duși la Cadiu. Pedeapsa era grea și aceeași pentru toți. Azvârliți în stradă, bei și vagabonzi ciopleau bolovani, convertind dezordinea de câteva ceasuri în ordine temeinică de piatră.

La Istanbul, bețivul turc o ducea și mai rău. Atunci când era găsit beat mort întâia dată, primea o bastonadă nimicitoare și era scris într-un catastif. Dacă era prins beat mort a doua oară, bătaia se

întețea, sângele curgea și omul cădea la pat pentru câteva săptămâni. Oricum, era scris iar în catastif. Ei bine, și dacă insul era atât de pezevenchi încât se îmbăta a treia oară, toleranța turcească intra în acțiune și era declarat „bețiv imperial”. În această calitate, când era găsit zăcând jos, era ridicat cu multă grijă și dus la cel mai apropiat hamam, unde era lăsat să doarmă în cenușă caldă. Dimineața, slujitorii îi primeneau hainele, era spălat și bărbierit, primea în mod gratuit o cafeluță amară și era restituit străzii cu dreptul garantat de Sublima Poartă de a putea s-o ia cu băutul, când vrea, de la început.

Irina NICOLAU

În atenția cititorilor

Pentru promovarea stațiunii

Pentru prima dată, începând din acest an, Primăria Moneasa a instituit și o taxă de stațiune, care este de 50 de bani pe noapte pentru fiecare turist cazat. Până în prezent, la bugetul local s-au adunat circa 21.000 de lei, iar banii rezultați din aplicarea taxei vor fi folosiți exclusiv pentru promovarea stațiunii.

Un epigramist de geniu - Păstorel Teodoreanu

Comuniștii mărindu-și rândurile cu legionari

Căpitane, nu fi trist!
Garda merge înainte
Prin Partidul Comunist!

La venirea rușilor, în 1945

Armistițiul ne-a impus
Să dăm boii pentru rus!
Ca să completăm noi doza,
L-am trimis pe Petru Groza!

Când mă duc

Când mă duc la șef,
Îl găesc cu chef;
Când mă duc la chef,
Îl găesc pe șef.

Unul bea că-i băutor...

Unul bea că-i băutor,
Altul bea că-i bestie,
Numai eu, că am umor,
Beau așa, de chestie.

Domnilor cârciumari

M-a ajuns amarul,
Apa și veninul:
Să vă fie anul
Cum v-o fi și vinul.

Fă-mă, Doamne

Fă-mă, Doamne, morcov, ceapă,
Fă-mă, Doamne, tot ce vrei,
Praz, dovleac, spanac, ardei...
Dar păzește-mă de apă!

Nu contrazice

Nu contrazice voia sorții
Și nu sfida stihiiile!
Așa fu scris: cei morți cu morții,
Iară cei vii cu... viile!

Din albumul comunei

Moneasa este frumoasă și primitoare în orice anotimp, doar că noi am pozat-o toamna.

Pagină coordonată de prof. Ana-Maria TAPANOV

„Când promiți ceva, chiar dacă ulterior realizezi că împlinind promisiunea vei regreta sau vei pierde, trebuie să-ți păstrezi onoarea făgăduielii!”

Ioan GUTU - Primar al comunei Birchiș

Am ajuns la sediul Primăriei Birchiș chiar în timpul în care colindătorii se aflau în holul cel mare, punând un strop de fericire în fiecare inimă venită să-i asculte. Bucuria lor îngerească mă face să văd un brad strălucind aprins în despicătura de cer prin care vine sania cu daruri, ce o doresc oprită în dreptul fiecărei case cu oameni sărmani. Adică, aproape la fiecare casă din țara asta.

Domnule primar, este românul mai sărac decât înainte de 1990?

Sigur, este mai trist.

Mi-ați răspuns ca un diplomat de carieră.

Doamnă Ramona, dumneata, care lucrezi în administrație și mai mult decât atât, prin activitatea dumitale artistică, vezi cu mult mai mulți oameni, cum ai răspunde la întrebarea pe care mi-ai adresat-o?

Că este mult mai sărac, din toate punctele de vedere.

Așa cred și eu.

Domnule primar, chiar dacă toată țara traversează o grea perioadă, dumneavoastră construiți, reabilitați, modernizați.

Este adevărat, am continuat să ducem la bun capăt obiectivele începute și să pregătim noi proiecte necesare comunei.

Vorbind de reabilitarea anumitor instituții, întâlnindu-l în biroul dumneavoastră pe domnul Marius Luca, medicul de familie din comuna dumneavoastră, am constatat, din spusele dânsului, un sentiment de reală mulțumire legat de dispensarul din localitatea Căpâlnaș.

Domnul doctor Marius Luca este un medic foarte apreciat și un om de înaltă ținută morală și profesională. Mă bucur că l-ați cunoscut și chiar v-aș ruga să realizați cu dânsul un interviu. Merită personalitățile comunei noastre să fie cunoscute și dincolo de hotarele sale.

Da, domnia sa avea cuvinte de laudă în raport cu atenția de care se bucură centrele medicale din comună.

Legat de reabilitarea dispensarului medical din localitatea Căpâlnaș, mai pot spune că, pentru a ușura accesul consătenilor mei spre cabinetul medical al dispensarului, am construit și o alee asfaltată, pietonală și auto, până în fața dispensarului. Dar nu numai dispensarul din Căpâlnaș a fost reabilitat, ci a fost reabilitat și dispensarul din Birchiș.

Dar ați continuat cu reabilitarea și la centrele de cultură.

Și nu numai, am avut intervenții bune și la clădirile școlilor, dar, pentru că ai remarcat dumneata căminele culturale, vreau să subliniez faptul că ele au avut parte de îngrijite lucrări de reabilitare și în celelalte trei localități.

Domnule primar, oricine vine la sediul primăriei din comuna Birchiș este bucuros să poată găsi cu ușurință un loc de parcare.

Era necesar să ne preocupe acest aspect, dacă tot am dat o ținută nouă clădirii administrative era firesc să ne îngrijim de Centrul civic al comunei și, evident, de amenajarea parcarii auto, astfel încât cetățenii care au o problemă de rezolvat la noi, la primărie, să poată parca, cum ați spus, autoturismul ușor și în siguranță.

Aveți în comună un obiectiv de real interes turistic.

Doamnă Ramona, poate cel mai important obiectiv aflat pe arealul comunei noastre, legat de glorioasa familie a Mocioneștilor. Acest castel, de o frumusețe aparte, monument istoric și de arhitectură, datat din secolul al XIX-lea, aparține acum unui urmaș, se pare că singurul urmaș al nobilei familii.

Dacă acum el găzduiește un sanatoriu, ce se va întâmpla cu acest castel când veți deschide noul și modernul spital din Căpâlnaș?

Este o întrebare pentru al cărui răspuns v-aș ruga să mai așteptați. Asta și pentru că se caută soluții.

Domnule primar, vă aflați în funcții de conducere de mai bine de 48 de ani.

Cam așa.

Nu vreau să închei dialogul cu dumneavoastră fără a vă întreba ce prețuiți mai mult la un om?

Respectul cuvântului dat! Doamnă Ramona, când promiți ceva, chiar dacă ulterior realizezi că împlinind promisiunea vei regreta sau vei pierde, trebuie să-ți păstrezi onoarea făgăduielii!

Rubrica bisericii

Nu te deznădăjdui cu niciun chip. Satana poate știe slăbiciunea ta și te-a înșelat, dar inima nu i-ai dat-o și numele lui Dumnezeu din tine nu s-a șters. Așa, păcătos cum ești, Dumnezeu e cu adevărat mult iu-

Nu te deznădăjdui...

bitor și, pentru că-L recunoști mult milostiv și iertător, te va căuta El Singur, te va găsi, te va îmbrățișa, te va lua pe umerii Lui și te va duce la stână și te va iubi mai mult decât pe alte oi, pentru că tu, de fapt, nu L-ai părăsit.

Părintele Arsenie PAPACIOC

Cunoscutul nostru colaborator, domnul Aurel Vodicean, romancier, caricaturist și poet cu maliciozități de epigramist, ne-a oferit spre publicare un „Plugușor” inedit, dedicat consătenilor săi din Birchiș.

Plugușorul birchișenilor

Aho! Aho! Azi ne luăm zborul
Prin satul nost' cu plugușorul.
La mulți ani, șoimi dragi de munte
Birchișeni cu stea în frunte.
Ca luptători bine vă șade,
Voi ați luptat pe baricade.
Ieri sub ruși, săraci în toate,
Azi sub statele avansate.
Ieri ca slugă-n sat la tine,
Azi ca rob în țări străine.
Aho! Aho! Noroc să fie,
Celor de la Primărie,
Încă o sută de ani domnie!

Rubrica școlii

Elevii ne întrebă, noi răspundem

Eleva Ileana Toma, din comuna Birchiș, ne întrebă despre sensul cuvântului solstițiu. Dragă Ileana, cuvântul „solstițiu”, cu același sens pe care îl are și astăzi – „Soare nemișcat” – a fost consemnat în scris, pentru prima dată, în cartea „Istoria naturală”, aparținând lui Plinius cel Bătrân, cunoscut erudit al antichității romane. Solstițiul de iarnă 2021, în emisfera nordică, a avut loc la data de 21 decembrie, la ora 17:59, marcând începutul iernii astronomice (la 1 decembrie, a debutat iarna meteorologică). A fost cea mai scurtă zi din an de 8 ore și 50 minute și noaptea cea mai lungă de 15 ore și 10 minute. După această dată, ziua a început să crească, la echinocliul de primăvară, din 21 martie, ziua și noaptea devenind egale în orice loc de pe Pământ. După echinocliul de primăvară, lumina continuă să crească până la solstițiul de vară, din 21 iunie, care înseamnă ziua cea mai lungă din an, de 15 ore și 32 de minute.

De reținut: în emisfera sudică fenomenul se derulează în sens invers.

Pagină coordonată de Ramona MIHET

Bata se cheamă locul unde crește floarea recunoștinței!

Că Bata este frumoasă și iarna, asta o știe oricine îi trece hotarul. Dar, după ce zăpada se topește până și în văgăunile cele mai adânci, după ce conțenesc ploile și ninsorile de primăvară, după ce se domolesc vânturile – când reci, când căldute, când aspre și vijelioase, când domoale și ușoare, – după ce ziua învinge noaptea înstăpânindu-și strălucirea și căldura, când costișele de deasupra satului se învelesc în galbenul holdelor, iar pomii grei de rod încep să-și scuture prin miriști poamele coapte – atunci începe frumoasa vară bătană. Atunci să vedeți Bata!

Eu am văzut-o la jumătatea lunii trecute, când colega noastră, Florica R. Căndea, a consemnat un moment memorabil. „Cu respectarea normelor actuale de prevenire Covid19, scrie domnia sa, în comuna Bata s-a scris istorie locală. Bustul dr. medic Gheorghe Pelău (1947-1997, interval de timp cât a slujit profesia!) a revenit la «Casa de suflet!» (dispensarul), pe un soclu de terasit (bust sculptat de artistul Mihai Păcurar).

Discursurile omagiale și creionarea personalității celui care s-a confundat cu suferințele bolnavilor o jumătate de secol au fost rostite de primarul localității, Ioan Micurescu, dr. Eftimie Miutescu (prof. univ. UVVG), înv. Delia Micurescu, dr. Doru Sinaci, subprefect dr. Georgeta Moga (Cluj).

Asistența, care a trăit momente solemn-emoționale și de mare încărcătură a sufletului, a fost formată din membrii familiei din Cluj, Oradea (cele două fiice cu familiile, Moga Georgeta și Roșca Pelău Florica), săteni, foști cunoscuți ori mai tineri colaboratori, cadre medicale, o clasă de elevi, istoricul Dumitru Tomoni (Făget), oficialități locale, cadre didactice ș.a.

Dr. medic Gheorghe Pelău s-a născut în comuna Macea, la 1 aprilie 1920. (A plecat în veșnicii în 1997). A urmat cursurile școlii din localitate, apoi, din clasa a V-a până la absolvire a fost elev al Liceului de Băieți, Arad. A urmat Facultatea de Medicină din Cluj, apoi a devenit modelul de medic de țară la Bata și cele cinci sate aparținătoare.

Pe jos, pe bicicletă sau șaretă, trei surse/curse pentru doctorul care vindeca suferinți umane 24 de ore din 24, nu s-a gândit niciodată să se dedice celor bolnavi în altă parte de țară. Modelul său este azi un chip iconic al slujirii și al dăruirii, ca o bucurie la 100 de ani de la naștere! Firea sa bonomă și chipul desprins din lumea satului, vindecător, sunt atribute ale bucuriei timpului, care a răbdat trecerea!

Un gest de recunoștință și de revedere, pentru unii dintre noi, a copilăriei, într-o lume năvălită și bântuită de necunoscut (azi), dar și de respect pentru un Om care a vindecat nu numai oameni, ci și o

societate, un om care a iubit cultura filosofică în centrele, adevărate focare culturale, pe care le frecventa.

Acest bust, al douăzeci și unulea din seria celorlalte, arădene, exprimă nu numai un gest de rememorare, ci și unul al identității naționale (bustul fiind unic al unui medic de țară).

Dr. medic Gheorghe Pelău și-a construit cariera alături de doamna sa, Maria Ursu, ca soră de ocrotire, dar și-a zidit și o familie la Bata, prin cele două fiice. Distins cu diferite Ordine ori Însemne de recunoștință, coleg de grupă cu Bartolomeu Anania, doctorul și-a trăit viața alături de sătenii de pe Valea Mureșului.

Cel care a făcut apostolat la Bata, poate prea puțin (re)cunoscut în Macea natală, va rămâne un model (așa cum în Cluj a fost recunoscut prin bogata cultură de carte de însuși dr. Iuliu Hațieganu) de modestie, dar mare omenie. Cu atât mai mult (dacă vorbim de Macea), doamna sa, Ursu Maria, a locuit o vreme la Castelul Macea, cu copiii veniți prin Crucea Roșie. Ar fi multe de spus despre o viață de Om care nu s-a strămutat, nu a plecat, căci acele cinci sate l-au așteptat!

Cu un gând de solemnitate scriem aceste rânduri și aducem mulțumiri și dorim împliniri oficialilor din Primăria Bata și Consiliul Local, cu sprijinul Instituției Prefectului și Consiliului Județean Arad, pentru dovada unui moment de înălțare spiritual-istorică și culturală.

Și, iată cum, patrimoniul imateriale sporesc zestrea culturală a unui sat îmbătrânit, care ar fi trebuit «ras!» de pe harta țării în 1975! Se cuvine să consemnăm faptul că după oficierea ceremonialului de la dispensar, familia s-a recules la mormintele din

sat (au fost depuse jerbe și aprinse candelă) și la casa părintească!

Agapa oferită la casa primarului a cinstit memoria celui comemorat, dr. medic Gheorghe Pelău, dar a vestit un mare praznic! Crăciunul în familie la casa de oameni buni, Ion și Delia Micurescu, cât o frățescă părtășie discret de decentă!”

Carevasăzică, Vasile Todi are dreptate atunci când spune că: „Bata se cheamă locul unde crește floarea recunoștinței!”

Curiozități despre somn

● Un om normal nu poate rezista mai mult de 10 zile fără somn. Chiar dacă recordul este de peste 18 zile, de regulă, oamenii își pierd viața după 10 zile de nesomn.

● Cele mai multe ore de somn pierdute de-a lungul vieții nu sunt în perioada studenției, atunci când luăm cluburile de noapte la picior, ci în perioada când se naște

un copil în familie. Părinții pierd aproape 750 de ore de somn în primul an.

● Oamenii pot să ațipească cu ochii deschiși și să nu realizeze acest lucru.

● Și orbii visează. Dacă s-au născut orbi, atunci visele lor sunt auditive, iar dacă au orbit de-a lungul anilor, atunci ei visează ceea ce țin în minte.

● Visele au o puternică legătură cu televizorul, computerul și telefonul pe care îl folosim. Acest lucru este demonstrat de statistici. Astăzi, aproximativ 12% dintre oameni visează alb negru.

● Este imposibil să strănutăm atunci când dormim.

Pagină coordonată de prof. **Camelia FOGAȘ**

„Omul nu trebuie să se sperie de nimic!”

Mihai ZAHARIA - Parohul Bisericii Ortodoxe Dognecea

Toate bisericile sunt frumoase, dar cea din Dognecea are aerul îmbibat de parfumuri de munte. După ce pleci, îți porți încă multă vreme mirosul de untdelemn de candelă și de sulfina. Pe toată durata dialogului meu cu Preaonoratul Părinte Paroh, Mihai Zaharia, prin vitraliile ei pătrundea de afară prospețimea colorată și răscolitoare a dimineții. Pentru că dimineața am ajuns în acest loc binecuvântat, în această comună căreia primarul ei de azi, domnul Remus Rof, s-a hotărât să-i păstreze frumusețea înobilând-o cu o aura europeană.

Preaonorate Părinte, ne revedem în acest început de an plin de temeri. Cum ar putea să se aperse credinciosul de aceste frici, care îl copleșesc?

Dragă domnule Miron, din punct de vedere bisericesc, amintesc că Mântuitorul ne îndeamnă la iubire, iar biserica, prin sfinții părinți și apostoli, ne îndeamnă la rugăciune. Prin rugăciune putem dobândi înțelepciune, întărire în credință și iubire. Vreau să spun că o rugăciune înălțătoare te poate scăpa și de boli. Totul este să crezi. Credința este pe primul plan.

Bunule Părinte, mai vine cetățeanul la biserică?

Ei, eu am tot sperat că oamenii se vor trezi și vor vedea că li s-au îngădit niște drepturi firești și se vor apropia mai mult de biserică. Din păcate, ne complacem în situația gravă în care ne aflăm. Dumnezeu se îndepărtează parcă din viața noastră de zi cu zi. Ajungem să facem cununie în biserică, prin simplul fapt că așa face toată lumea. Este dezolant. Am ajuns în așa fel că nu îi mai crezi pe oameni pe cuvânt. Au fost cazuri când declarația verbală a fost una mincinoasă. De aceea, Sfântul Sinod a decis ca cei care doresc să se căsătorească sau să fie nași de nuntă sau de botez să fie ortodocși și să certifice acest fapt prin certificat de botez sau de cununie eliberat de biserică în care ai fost botezat sau cununat.

De ce oare neomarxiștii vor să scoată biserica din viața cetățeanului?

Acest curent a pătruns la noi în societate din afară. Avem conducători ai Uniunii Europene care transmit unele idei ale lor și vor să uniformizeze oamenii. Mai grav, acum suntem obligați să

recunoaștem drepturile unei categorii de cetățeni despre care nu știm dacă sunt normali sau bolnavi. Acum, majoritatea trebuie să se supună acestei minorități și este o lovitură în tradiția bisericii creștine, care nu poate recunoaște o asemenea situație grea și anormală.

Da, în multe țări chiar...

În unele țări au cerut să fie recunoscuți, apoi să li se accepte unele drepturi și libertăți până au ajuns să impună ei regulile majorității și chiar să înfieze copii.

Cum pot crește acești copii?

Acești copii, trăind într-o anormalitate și crescând în ea, vor ajunge să spună că aceea e normalitatea. Anormalitatea devine normalitate. În trecut, era o rușine starea asta a unor cetățeni să faci și să zici, dar acum e o rușine să nu faci și să nu zici așa.

Cum se poate apăra credinciosul de aceste curente extrem de periculoase numite neomarxiste sau progresiste?

Credinciosul trebuie să știe exact ceea ce vrea, atât din punct de vedere omenesc, cât și religios. Dacă te-ai născut creștin ortodox, catolic sau în altă religie și ai noțiunea de bază a religiei respective pe care o practici, omul nu trebuie să se sperie de nimic. În trecut, oamenii erau foarte apropiați de biserică, iar biserica era foarte apropiată de instituțiile statului. Există o legătură bine pusă la punct, bine definită. În trecut, cei mai respectați oameni într-o comunitate erau primarul, preotul, profesorul și șeful de post. Am ajuns să trăim în aceste zile ca să îl respectăm pe primar că poate ne dă ceva, pe preot când avem nevoie, iar șeful de post nu mai există în multe localități.

Poșta redacției

Cu ce se asimilează...

Mai mulți cititori ai Jurnalului interregional „Banatul” ne întreabă la ce funcții publice se raportează conducătorii Bisericii Ortodoxe Române. Ei bine, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române are o funcție care se asimilează celor deținute de președinții Senatului sau Camerei Deputaților (coeficient de 11,50 înmulțit cu salariul minim brut pe țară garantat în plată în vigoare).

Arhiepiscopul major și Mitropolitul au funcții asimilate secretarilor și chestorilor Senatului și ai Camerei Deputaților (9,2 salarii minime brute), Arhiepiscopul are o funcție asimilată celei de ministru (10,5 salarii minime brute). Episcopii au funcții asimilate vicepreședinților Comisiilor permanente ale Senatului și Camerei Deputaților (9,4 salarii minime brute), iar episcopul-vicar are o funcție asimilată parlamentarilor (9 salarii minime brute).

Ne-am interesat pentru dumneavoastră

Zile libere în 2022

● 1-2 ianuarie — Anul Nou; ● 24 ianuarie — Ziua Unirii Principatelor Române; ● 22 aprilie — Vinerea Mare; ● 24-25 aprilie — Paște ortodox 2022; ● 1 mai — Ziua Muncii; ● 1 iunie — Ziua Copilului; ● 12 iunie (duminică) — Rusalii; ● 13 iunie (luni) — A doua zi de Rusalii; ● 15 august — Adormirea Maicii Domnului; ● 30 noiembrie — Sfântul Andrei; ● 1 decembrie — Ziua Națională a României; ● 25 decembrie, 26 decembrie — Crăciunul.

Pe-asta o știți?

Vino să mă păcălești!

Întrebat de Marian Nazat dacă „democrația e cea mai mare pacoste pentru România”, cum scria Emil Cioran? Ion Cristoiu răspunde:

- Da, democrația e cea mai mare pacoste pentru România. Precizez, pentru România și nu pentru alte țări. Democrația a accentuat eternele slăbiciuni românești: șmecheria, oportunismul, demagogia, dubla realitate, incapacitatea de verificare critică a vorbelor spuse de politicieni și a celor scrise de jurnaliști, dar mai ales ceea ce Arghezi numea „Vino să mă păcălești!”.

Rubrica școlii

Aș!

Levii, dar și persoane adulte, în diverse contexte de comunicare scrisă, întâmpină dificultăți când este vorba de ortografierea structurilor de genul - ași / a-și / aș - da, spune, oferi etc. Trebuie precizat de la început că ași, scris într-un singur cuvânt alăturat unui verb - ași da, ași spune, s.a.m.d. - nu are sens. Aș (fără -i) este verbul auxiliar al modului condițional-optativ, forma de persoana I, singular și aceasta este singura ortografie corectă, în acest caz, al condiționalului. Structura a-și este, de asemenea, corectă, dar numai atunci când este vorba de un verb la modul infinitiv, construit cu pronumele reflexiv, forma neaccentuată.

Pagină realizată de Gheorghe MIRON

„Ca în fiecare an, suntem, din nou, alături de comunitate!”¹³

Principele RADU

Am ajuns la porțile reședinței regale la vreme și am plecat din Săvârșin la ceasul la care apusul își trimitea peste aura „Vetrei regale” ultimele reflexe, creând acel moment de tihnă picturală, în care parcă și vitele încep să cuvânte molcom, anunțându-și sosirea de pe izlazuri și mugind la porțile ogrăzilor intrate în stare de grație meditativă. O vizită la capătul căreia am trăit bucuria de a vedea cum Familia Regală a reluat tradiția primirii colindătorilor la Castelul din Săvârșin, după ce anul trecut nu s-a putut respecta obiceiul din cauza pandemiei și a măsurilor de distanțare.

Astfel că, la poarta de intrare a reședinței, în „Satul Regal”, au fost primiți dubașii din localitate, care i-au colindat pe Majestatea Sa Margareta - Custodele Coroanei și pe Principele Radu. Alături de majestățile lor s-au aflat primarul comunei Săvârșin, domnul Ioan Vodicean și Preaonoratul Părinte Călin Mădăluță, parohul Bisericii Ortodoxe din localitate.

Cu acest prilej, Principele Radu Duda a spus: „Ca în fiecare an, suntem din nou alături de comunitate. E adevărat, într-un cadru mai restrâns, pentru că e multă suferință. Fiecare sărbătoare

ilustrează momentul respectiv, dar acesta nu a fost un an grozav. Vrem să respectăm sentimentele oamenilor și sunt lucruri pe care le facem în fiecare an. Majestatea Sa a vrut mult ca pachetele pentru oamenii cu situații precare să ajungă la ei, pe urmă cadourile pentru colaboratorii noștri din

București și de aici. Dubașii, evident, închid seria vizitelor publice la castel. Din păcate, anul acesta mulți colindători din orașe, precum Cluj, Chișinău, Craiova sau Satu Mare, nu au putut veni, dar sperăm ca anul viitor să fie mai bine”.

Tot de la Principele Radu Duda am mai aflat că și pregătirile pentru Crăciunul Regal au fost făcute într-un cadru mai discret, iar bradul a fost împodobit mai simplu decât în alți ani.

Conform obiceiului, Familia Regală a dus pachete cu cadouri celor mai nevoiași localnici, fiind distribuite aproximativ 300 de pachete. Tradiția datează din anii 1940, când Regina Elena și Regele Mihai petreceau sfârșitul de an la Săvârșin. Obiceiul a fost continuat de Regele Mihai și de Regina Ana între anii 2001 și 2014 și dus mai departe de Custodele Coroanei, Majestatea Sa Margareta și Principele Radu.

Din lada cu zestre a liricii dialectale

În ajiun gi-o sarbatoare
Nu șciu baș² să va spun când
Da' era așa fierătoare³
Că pucea-i s-asuz⁴ și-n gând.

Soarile ca on tășiunie⁵
Scos gin spuză⁶ în vatrai⁷
Ce argea la-nțălepșunie...
Bună sama... dac-aveai.

Pomii să topeau în zare
Marvăle⁸ or capiat⁹
Ș-or pus cozăle-n spinare
Și fujeau ca gi taiat.

Sus pa ulița lu Șioancă,
Fara frăie, fara șa,
Treșe-on cal, cam rău gi goangă
Ș-o muiere... tăt așa.

A gin urmă drac s-o tundă,
Am cetit-o la moment
C-ar fi vrut șeva s-ascundă,
Ca și ai gin Parlament.

O lasa-i ca să mai vină
Pân-ajiunsă pa dru¹⁰ nuși
Ș-o-ntreba-i: „măi nană Lină
Șe mai fași? inge ce duși?”

Ea-nghiți on nod o doauă
Și n-o mai știut vorbi
Ca și cloța gi pa ouă
O-nșeput a croncani.

Pân-la urm-am prișeput
C-o plecat la-lu Mezdreală
Ca să șeară cu-mprumut
Num-o țără covasală.

DUPĂ COVĂSALĂ¹

Io cu ocii pa fereastă
Am stat poaică v-on șias,
Nuna nană Lina noastă
Nu o mai trecut acas’.

Până văd că vine ruptă
Și gi cald și gi-obosală
Gi la fân, cu fața suptă,
Nană Veta lu Mezdreală.

Barbaceșce¹¹ fug la poartă
Ca să țap pa foc benzina
Și zâc: „Veto! hai, ce poartă
Că ce-așceaptă nană Lină.”

Ea sâmfând că șieva puce,
În galop gi lipițan
Să bagă în cuină¹², iuce
Și-nșiepu on toloman¹³.

Și să vez cum s-or buit¹⁴
Tăcie fețele șiereșci,
Nană Lina o ieșât
Ca nimica pân fereșci.

Iară Veta pân spartură
O tunat ș-o fuljerat.
Tăt șe i-o vinit la gură
O țapat, nemestecat.

Io am auzât mai bine,
Stând ascuns dupa on pom,
C-o zâc: „dracu bajie-n cine
Covasala și pa Ion”.

Ioan VODICEAN

Aialaltă, bat-o geala,
Îi raspunsă aspesat:
„Baje noa... și covasala,
Că pa Ion l-o mai bagat.”

¹ iaurt; ² exact; ³ caniculă; ⁴ să transpiri; ⁵ cărbune aprins; ⁶ jar, focul din vatră; ⁷ lopată mică pentru jar; ⁸ vitele; ⁹ au înnebunit; ¹⁰ în drept cu; ¹¹ repede, într-un suflet; ¹² bucătărie; ¹³ gălăgie mare, scandal; ¹⁴ au coborât.

„Mulțumesc tuturor consătenilor mei pentru că au înțeles, atât necesitatea acestei investiții vizând canalizarea, cât și faptul că ea nu se poate face cât ai bate din palme!”

Claudiu COMAN - Primar al comunei Sânandrei

Când ninge mă simt așezat în timpul dus, ca lenea aromelor în petalele unui trandafir. Iarna e anotimpul în care, apropiați de lumina focului, oamenii își scot amintirile frumoase din rama aducerii aminte, povestindu-le pe cele îngăduite a fi povestite. Tot astfel, și noi povestim în paginile jurnalului nostru felul în care multe localități din Țara Banatului își schimbă înfățișarea sub conducerea unor primari destoinici. Cum este și primarul comunei Sânandrei, care a avut amabilitatea de a ne acorda un interviu în prima lună a anului.

Domnule primar, fiind prima lună din an, vă propun să începem cu o veste bună.

Ce-mi puteți spune despre taxele și impozitele din acest an?

Am mai spus și chiar îmi face plăcere să spun acest lucru, asigur pe toți concetățenii mei și prin intermediul Jurnalului Interregional „Banatul”, că nu s-a operat nicio scumpire la serviciul de taxe și impozite. Vom avea, deci, aceleași taxe și impozite ca în anul care a trecut, indexate, firește, cu rata inflației, așa cum ne impune Codul Fiscal.

Domnule primar, vor exista și excepții?

Privită astfel, ca o excepție poate fi consemnată taxa de închiriere a terenului arabil, care va crește de la 104 lei la 200 de lei pe hectar.

Înainte de a trece la un alt subiect al întâlnirii noastre, vreau să aflu cititorii noștri dacă există posibilitatea să apară noi taxe?

E bine că mă întrebați, pentru că există această posibilitate a apariției unei noi taxe, ea fiind definită ca taxă de urgență pentru emiterea certificatului de urbanism sau construire.

Domnule primar, cum vi s-a părut anul care a trecut?

Dificil. Mai ales din punct de vedere sanitar. Gândiți-vă numai la exigența restricțiilor, restricții care s-au răsfrânt apoi asupra sistemului educațional, economic și, nu în ultimul rând, social. Dar, în tot acel timp al anului care a trecut, împreună cu colegii mei din primăria comunei, am continuat și am dus la bun sfârșit o serie de proiecte, reușind totodată să începem și noi lucrări. Aceasta în paralel cu eforturile de pregătire a unor noi proiecte de obținere a altor fonduri europene și guvernamentale, absolut necesare dezvoltării comunei noastre.

Am văzut, domnule primar, venind spre dumneavoastră, că prinde „schelet”, ca să spun astfel, viitoarea sală de sport.

Da, vorbind de acest obiectiv, pot să spun că ne încadrăm în graficul prevăzut al lucrărilor acestei construcții, care, încet, încet, urcă valoric spre 1 milion de euro.

Cum ați reușit să asigurați această sumă destul de mare?

Banii sunt asigurați printr-un credit contractat de primărie.

Când preconizați să deschideți porțile acestui obiectiv?

Dacă nu apar întârzieri nedorite, sper ca la sfârșitul lunii iunie să o putem da în folosință.

Oricine intră în comuna dumneavoastră nu poate să nu vadă lucrările pe care le continuați pe proiectul canalizării, lucrări pentru care ați făcut apel la înțelegerea și răbdarea consătenilor.

O fac și acum mulțumindu-le tuturor consătenilor mei pentru că au înțeles, atât necesitatea acestei investiții vizând canalizarea, cât și faptul că ea nu se poate face cât ai bate din palme. Aceste lucrări se pot întâlni la Carani, unde suma de peste 10 milioane de lei necesară extinderii și modernizării rețelei de canalizare a fost asigurată cu fonduri europene, precum și la Covaci, unde proiectul ce va asigura până la sfârșitul acestui an rețeaua de canalizare se ridică la suma de aproximativ 6 milioane de lei.

Domnule primar, dacă tot vorbim despre bani, cât ați investit în modernizarea drumurilor agricole?

Domnule Aron, acești bani, obținuți de la Uniunea Europeană, se apropie de 2 milioane de lei.

Pe lângă infrastructura rutieră, atenția dumneavoastră este vizibil ancorată și pe obiectivele culturale. Acolo...

Acolo vorbim de reabilitare și modernizare. Ori, reabilitarea și modernizarea căminelor culturale înseamnă o investiție care numai la Carani și Covaci ne va costa aproximativ 2 milioane de lei.

Domnule primar, aș mai fi vrut să vorbim și despre proiectele ce-și așteaptă finanțarea prin Programul Național „Anghel Saligny”, dar, știind că sunteți grăbit, vă propun să abordăm acest aspect la o întâlnire viitoare.

Cu plăcere, că doar n-au intrat zilele în sac!

Mari binefăcători de rime – Damian URECHE Revelionul se amână

Un pom sărac îmbătrânea lumina
În casa mea cu cărțile pe jos,
Dar după telefonul tău de-aseară
Eram bogat și tânăr și frumos!

Ce dacă mi-am ratat Revelionul?
M-am consacrat demult acestui stil,
Dar cât doream, la umbra resemnării,
Sub crengi de brad să mai colind, copil!

Pe-un glas de clopot se sărută anii
Când miezul nopții bate în zadar,
O Franță aș fi dat și trei Germanii,
Aici de-ai fi acum la un pahar!

Dar n-ai venit nici când erai în țară
Să-mi încălzești destinul mohorât;
Trei rânduri lunecând pe-o ilustrată
Mi-au spart singurătatea și atât!

Dar, vai, Revelionul se amână,
Îl facem în aprilie sau mai;
Tu, vechea mea și noua mea stăpână,
O proaspătă robie vreau să-mi dai!

Anunț important!

În atenția locuitorilor comunei Sânandrei

Efectuarea plății integrale a impozitelor până la sfârșitul lunii martie de către cetățenii comunei, va duce, ca și în anii trecuți, la o bonificație de procente!

Posta redacției

Cititorii ne întrebă, noi răspundem

Doamna Valeria Barbu, din comuna Sânandrei, ne întrebă ce poate face cu zilele de concediu neefectuate anul trecut? Doamnă Valeria, potrivit prevederilor Codului Muncii pentru angajați, cele 21 de zile legale minime de concediu de odihnă, neefectuate în 2021, se pot lua până la data de 30 iunie a anului 2023. În cazul în care salariatul, din motive justificate, nu poate efectua, integral sau parțial, concediul de odihnă anual la care avea dreptul în anul calendaristic respectiv, cu acordul persoanei în cauză, angajatorul este obligat să acorde concediul de odihnă neefectuat într-o perioadă de 18 luni, începând cu anul următor celui în care s-a hotărât dreptul la concediul de odihnă anual. Compensarea în bani a concediului de odihnă neefectuat este permisă numai în cazul încetării contractului individual de muncă.

Pagină realizată de Mircea Cristian ARON

„Indiferent de opțiunile lor politice, doresc tuturor locuitorilor orașului un an frumos!”

Teodor PAVEL - Primar al orașului Recaș

Iarna, care, pentru mine este patria alegorică a dragostei, m-a mânat, în prima parte a acestei prime luni a anului, pe dealul cu vii al orașului Recaș. Nu mai fusesem pe acolo din luna septembrie, atunci când se dezleagă limba-n struguri și am venit și pentru că îmi place să intru în balada Noului An, pe pragul unde se împletesc din fulgi zboruri minunate. Apoi, am grăbit spre sediul administrației orașenești pentru a nu întârzia de la întâlnirea stabilită cu edilul său.

Domnule primar, ultimii trei ani au început sub semnul fricii, al fricii de un virus care se schimbă într-un mod ciudat. Din

acest punct de vedere, cum abordați acest an?

Cu curaj! Sigur, acești ultimi ani ne-au copleșit cu tot felul de probleme legate de sănătate, probleme cărora, din păcate, oamenii aflați în domeniul de specialitate nu i-au găsit leacul.

Vaccinul!

Vaccinul, este adevărat că reprezintă cea mai sigură posibilitate de stăvilire a acestui flagel, dar și el are, după cum se știe, durată limitată de protecție, astfel încât noi, pe raza noastră administrativă, rămânem în continuare atenți la orice manifestare nedorită a virusului.

Domnule primar, coordonați o serie amplă de proiecte și abordați multe lucrări în orașul dumneavoastră, lucrări care se adaugă la cele multe făcute până acum. Veți termina toate proiectele începute sau pe cale de a fi începute până în anul 2024?

Eu, precum și concetățenii mei, ne dorim, desigur, să ducem la bun capăt toate lucrările necesare așezării noastre, până în anul menționat de dumneata, dar, privind lucrurile cu realism, trebuie să spun că acest lucru nu depinde numai de voia noastră. Sigur, este important să terminăm totul, dar la fel de important este să definivăm acele proiecte de mare importanță pentru oraș, pentru că și la noi există, ca în orice instituție, o ierarhie a priorităților.

Este adevărat că, atunci când ați venit în fruntea administrației recășene, în oraș era finalizat doar 1 kilometru de asfalt?

Da, este adevărat. De altfel, am mai spus acest adevăr greu de crezut cum că, atunci când am fost ales ca primar al orașului Recaș am găsit doar 1 kilometru de asfalt. Un kilometru!

Și acum?

Nu acum, ci la capătul celui de-al doilea mandat al meu, Recașul număra peste 100 de kilometri de asfalt! Astea sunt fapte, promisiuni împlinite, nu vorbe deșarte.

Domnule primar, există un secret al succesului dumneavoastră, al capacității de a transforma promisiunile în fapte?

Nu este niciun secret sau, dacă este, acela se cheamă agenda de lucru. Adică, eu îmi propun, la începutul fiecărui an, un plan de investiții, un plan de realizări, pe care mă silesc, ca să spun așa, să îl duc la bun capăt.

Sunteți un om de acțiune, domnule primar. Ce este un om de acțiune?

Dragă, un om de acțiune este cel care, cred eu, îmbină, contopește îndrăzneala cu efortul, cu munca.

Nu vă plac leneșii!

Să știi că oamenii nu se nasc leneși. Ei, din păcate, datorită unor factori externi, ulterior se complac în această stare. Eiii, ce fericită țară am avea noi dacă am măsura timpul în muncă!

Dumneavoastră ați lucrat cu folos și în pandemie...

Și o facem în continuare pentru că, din păcate, nu am scăpat de ea.

În perioada sărbătorilor, că tot am vorbit de pandemie, oamenii s-au putut vaccina pe raza orașului Recaș?

Desigur, cum pandemia nu cunoaște calendarul sărbătorilor nici noi nu am putut ignora primejdia ei.

Domnule primar, aveți un mesaj acum, la început de an, pentru cetățenii orașului?

Indiferent de opțiunile lor politice, doresc tuturor locuitorilor orașului un an frumos!

Rubrica școlii

Cum a murit Ion Creangă

Levul Gelu Milutin, din orașul Recaș, ne cere detalii despre moartea celui mai înzestrat povestitor român, trecut la cele veșnice într-o zi de 31 decembrie, pentru că, ne scrie cititorul, varianta oficializată, aceea că a trecut în neființă în propria bojdeucă, la miezul nopții de 31 decembrie, nu mai convinge pe nimeni.

Dragă Gelu, afectat de crize de epilepsie, măcinat de epuizare (după nopți febrile de lucru la desăvârșirea poveștilor și a manualelor școlare), dar și de chiolhanuri pantagruelice în compania amicilor perindați prin Țicău, Ion Creangă și-a trăit ultimele două lungimi de viață la adăpostul unui concediu medical prelungit, până la ultima suflare, pe care și-a dat-o, potrivit actelor emise de autoritățile ieșene, în iarna anului 1889, în preajma debitului de tutun administrat de Zahei, fratele său.

Dar să dăm curs unei alte variante a morții lui Ion Creangă, una, să recunoaștem, parcă mai bine înfășurată pe talia personajului:

„Pe 31 decembrie 1889, în jurul orei 13.00, după douăzeci de gogoși uriașe cu dulceață consumate într-o patiserie și trei pahare de coniac într-o băcănie, murea la Iași de epilepsie și apoplexie, în debitul de tutun administrat de fratele său Zahei, Ion al lui Ștefan a Petrei Ciubotariul, devenit - după numele bunicului matern, David - Ion Creangă”. Această pistă, prezentată de criticul literar Paul Cernat pe urmele lui George Călinescu, respectă, de fapt, reperate stabilite în epocă de autorități.

Adevăruri de ținut minte!

Spunea odată Iosif Sava...

„Dacă nu ești cult, n-ai cum să capeți libertatea și n-ai cum să-ți gândești viitorul”. Iosif Sava, clavecinist și pianist al mai multor formații de muzică de cameră, excepțional muzicolog, inegalabil realizator de emisiuni de radio și televiziune, remarcabil scriitor.

Din albumul primăriei

Primii colindători, care au trecut pragul administrației recășene, au reușit să creeze o aleasă atmosferă de sărbătoare creștină. Ei au fost membrii Ansamblului Recășana, cărora întreg colectivul primăriei le mulțumește, pe această cale, dorindu-le mult succes în activitatea artistică.

Pagină realizată de Ciprian Octavian APOSTOL

„Toată viața mea m-am luptat să nu fiu un om mândru!”

Dr. ing. Ioan GOIA - Director General al Societății Metropolitane de Transport Timișoara

Trebuie să încep cu următoarea frază: *dacă mă descăpățânați de anumiți interlocutori ai mei, eu nu mai pot fi nimic. De aceea, vă spun că între ei se află unul aparte. Se numește Ioan Goia. Din dialogurile mele cu domnia sa am înțeles, pe lângă multe alte vorbe de ținut minte, că timpul este ca un copil, pe care cu cât îl bagi mai puțin în seamă cu atât te ascultă mai credincios. Dar, pentru a domina timpul, trebuie să ne ridicăm deasupra lui. Și, tot de la dânsul, am reținut că omul trebuie să trăiască în esența sa nemuritoare, făcând abstracție de finitudine, căci numai un accident ne întrerupe existența; în spirit, ea este programată pentru eternitate. Și că în această existență este un anotimp al spovedaniei, al penitenței și mântuirii. Cine îl pierde rămâne necurățat, cu sufletul strivit de pietrele de moară ale păcatului.*

Domnule director general, urcăm un nou an și venind vorba de urcat, mă gândesc brusc că urcușul neamului nostru în istorie are și momente în care se face cu umerii drepți. Rare, ce-i drept, dar există și astfel de momente. Îmi puteți semnala un moment din istoria acestui popor care vă face mândru că sunteți român?

Nu îmi place semnificația și ceea ce reprezintă cuvântul „mândru”. Toată viața mea m-am luptat să nu fiu un om mândru. Nu știu dacă am reușit sau nu, dar vreau să cred că până la final voi izbuti să câștig această luptă. Și vă cer îngăduința să-mi permiteți să vă spun câteva lucruri despre anumite perioade ale evoluției acestui neam pentru a justifica răspunsul.

Vă rog!

Însușirile și lipsurile sufletești ale românilor trebuie analizate comparativ cu faptele, istoria, literatura, viața economică și socială, trebuie analizate din punct de vedere al științei pe care Goethe o definește ca o prezentare în mod sistematic, savant a cunoștințelor care sunt patrimoniul tuturor. Pentru a explica cauza acestor însușiri și lipsuri ale sufletului românesc, trebuie arătată mentalitatea și caracterul nostru etnic în legătură cu evenimentele istorice și sociale în care a luat ființă neamul românesc.

De exemplu?

De exemplu, etniile din care s-a constituit, împrejurările istorice și sociale de contopire a acestora, atât cele vechi, cât și cele actuale. Populațiile care au condus la neamul românesc au fost cele traco-ilirice (triburile geto-dacice, scite), cele romane și latine, slave, cu un aport moral, intelectual și economic important, grecești, franceze, germane etc. care ne-au așezat între două civilizații, orientală mahomedană și creștină occidentală. Acestui neam i-a lipsit conștiința despre însușirile sale, puterile sale, întinderea și mărimea lui numerică. Bismark știa ce spune când afirma că este tot atât de esențial a se cunoaște caracterul unui popor, cât și interesele lui. Neamul nostru este un amalgam și o confuzie de etnii greu de descursat și de clasificat. Un scriitor francez anonim afirma ca românii au împrumutat moravurile și viciile popoarelor care au stapânit vremelnicele aceste teritorii. Citez din memorie, faptul că grecii au adus lipsa lor de bună credință în afaceri, fanarioții au adus josnicie și vanitate, rușii au adus desfrâul lor, turcii lenevia, polonezii au adus divorțul și altele. Năvălirile barbarilor, schimbările de domni și luptele pentru domnie care aduceau aceste schimbări, intrigile boierilor ușor manipulați de vecini mai apropiați sau depărtați și alți factori

care au influențat formarea neamului românesc îmi amintesc de momente în care am sentimente contradictorii. Dar, să revin la întrebarea dumneavoastră, nu vreau să ocolesc răspunsul de aceea am încercat să introduc câteva elemente cu care să-mi justific răspunsul. Da, mă simt demn de acele momente în evoluția istorică a existenței acestui neam, când acest teritoriu a avut conducători ai locului provenind din comunitățile care au compus și compun acest neam românesc.

Dar unul stânjenitor, ca să nu spun altfel?

Nu îmi face plăcere să vorbesc de aceste momente, sunt mult mai multe decât cele care mă fac demn că aparțin acestui neam românesc. Cred că la această întrebare, ținând cont de cea precedentă, probabil vă așteptați să vă spun un singur moment din istoria acestui neam. Nu, sunt toate acele momente istorice și toate consecințele izvorâte în timp și spațiu din aceste momente, când am avut și avem conducători străini de acest neam românesc, care nu-și înțeleg menirea și îngăduința cu care au fost acceptați, mulți dintre ei fiind adoptați ca fiii ai acestui neam românesc.

Domnule director, după această confesiune de suflet, pentru care vă mulțumesc, v-aș ruga să-mi oferiți, tot pentru cititorii noștri, câteva obligații pe care societatea pe care o conduceți le are față de călătorii care beneficiază de serviciile ei.

În primul rând, operatorul are obligația de a monta pe mijloacele de transport, folosite pentru realizarea serviciului public de transport persoane, validate pentru „Titlurile de călătorie”, sisteme de numărare a călătorilor și echipamente de bord cu casă de marcat fiscală, în cazul în care eliberează „Titluri de călătorie” în mijlocul de transport și de a le menține în stare de funcționare pe toată durata efectuării curselor.

Legat de siguranța călătorilor?

Operatorul este singurul răspunzător pentru siguranța și confortul călătorilor și de respectarea reglementărilor și normativelor tehnice în vigoare, respectiv de a asigura securitatea și sănătatea călătorilor, implicit de a lua toate măsurile pentru a proteja călătorii împotriva infracțiunilor și accidentelor rutiere, respectiv incidente de orice fel, ca de exemplu menținerea iluminării constante a mijloacelor de transport, afișarea în locuri vizibile în mijloace de transport de informații despre cum trebuie acordată asistența în cazuri urgente, luarea de măsuri imediate pentru remedierea unor defecțiuni, deraieri sau avarii apărute în funcționarea serviciului public de transport călători, respectiv, are obligația să aplice normele de protecția muncii specifice serviciului public de transport călători.

Pentru buna informare a utilizatorilor

Ca urmare a ultimelor declarații ale conducerii operatorului de transport Societatea de Transport Public Timișoara apărute în spațiul public și pentru informarea corectă a utilizatorilor serviciului public de transport local, Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Societatea Metropolitană de Transport Timișoara face următoarele precizări: **1.** Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Societatea Metropolitană de Transport Timișoara și-a onorat până în prezent toate obligațiile financiare rezultate din executarea contractului de servicii publice nr. 1812/22.07.2020, încheiat cu operatorul de transport Societatea de Transport Public Timișoara. **2.** Încercarea operatorului de transport de a justifica managementul deficitar, aducând acuzații nefondate Asociației de Dezvoltare Intercomunitară Societatea Metropolitană de Transport Timișoara este regretabilă. **3.** Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Societatea Metropolitană de Transport Timișoara este un partener contractual de bună credință, care continuă să își exercite drepturile și să își execute obligațiile financiare în temeiul relației contractuale în care aceasta se află cu operatorul de transport STPT.

Pagină realizată de Anca ANDREI

„La Checea, prin muncă, oamenii își țin mereu aproape tinerețea!”

Daniel-Florin FLOREA - Primar al comunei Checea

1 Iunie

Lada cu zestre

Oricine ajunge în frumoasa comună Checea este încercat de un sentiment merit să dăinuie: acela al bucuriei vieții. Și cum poate fi redată mai eficient această bucurie decât prin... imagini. Imagini care confirmă cu prisosință ceea ce ne spunea edilul acestei comune, domnul Daniel Florea: „Checenii sunt oameni care știu să apropie mereu de muncă și bucuria cântecului, a jocului bătrânesc, a pasiunilor care fac ca viața să fie mai frumoasă. Dovadă că avem atâția copii și tineri talentați. Iată de ce, la început de an, cred că e bine ca promovându-le activitatea extra-profesională între copertele acestui frumos jurnal, să-i facem cunoscuți în toată Țara Banatului. La Checea, prin muncă, oamenii își țin mereu aproape tinerețea.”

Cupa campionilor chececi

Poeți pictori

Poeți scriitori

Trofeul pescarului checean

Imagini din biserica localității

Pagină realizată de prof. Andreea TEACĂ

„Proiectele necesare comunei noastre vor continua pe toată durata mandatului meu!”

Gabriel FAUR - Primar al comunei Bârzava

Vreamea Bobotezii, vreme în care prin munții Zărandului halucinează zăpezile. Iarnă, o iarnă în care împietrește lemnul pentru jugul sfânt al boilor. Era o vreme când pe drumurile de sănii, între satele Bârzavei jucau zăpezile mănunchiuri de crini albi, iar între ele se liniau spații în care să-ți rătăcești visul sau să-ți plantezi inima când ți se umple sufletul de dor. Azi, Bârzava are toate străzile asfaltate de un primar despre care oamenii locului spun că dacă te tai și te legi cu o bucată din bunătatea lui te vindeci cât ai clipi. Numele lui? Gabriel Faur. Un om de o modestie rară, trăind sincer bucuria oricărei întâlniri cu oamenii. Chiar și cu mine...

Domnule primar, vă vorbește lumea numai de bine. Se poate așa ceva?

Ei, mai sunt și alții, mai există și câte unul care este împotriva mea, dar poate că nu l-ați întâlnit dumneavoastră. Mai căutați!

Până mai caut, mulțumindu-vă pentru buna primire, vă pot ruga să priviți peste umărul anilor?

Sigur, și o fac cu plăcere pentru că am ce vedea.

La care din obiectivele realizate de dumneavoastră în acești ani ați zăbovi cu povestea?

Aș întârzia cu privirea pe distanța zecilor de kilometri de asfalt pe drumuri și străzi pe care le-am realizat, precum și pe DC 79, care face legătura între satele Căpruța-Dumbrăvița-Groșii Noi.

O lucrare extrem de importantă.

Evident, cu atât mai mult cu cât consătenii mei își doreau de mult realizarea acestui obiectiv.

Într-o perioadă care, din păcate, de ani buni este foarte zgârcită cu administrațiile, vă întreb cum reușiți să faceți rost de banii necesari pentru realizarea acestor proiecte?

Nu pot să spun că este ușor de obținut partea financiară, care să asigure derularea lucrărilor, dar, cu ajutorul bunului Dumnezeu și al perseverenței, precum se vede, am reușit. De exemplu, drumul care face legătura între Groșii Noi și Slatina, pentru reabilitarea lui am beneficiat de fonduri europene, la care am adăugat și bani din economiile noastre, adică de la bugetul local.

Aveți la ce privi înapoi cu mândrie!

Bineînțeles! Fără a fi învinuit de lipsă de modestie, dar nu pot să trec cu vederea nici străzile asfaltate în localitățile Lalașinț, Monoroștia, în Bârzava sau în Slatina de Mureș. Toate acestea sunt

fapte la vedere, rod al muncii mele alături de colegii din primărie.

Într-un trecut interviu, doamna profesor Diana Mihaela Gaspar, director al Școlii Gimnaziale Bârzava, îmi spunea că: „Prin grija primăriei comunei noastre, sediul școlii coordonatoare este bine întreținut, instalațiile sanitare sunt la standardele cerute, sălile de clasă sunt igienizate anual. Și, tot prin grija Primăriei comunei Bârzava, pe fondul unor proiecte de reabilitare, școlile aparținătoare, Școala Primară Groșii-Noi și Școala Primară Lalașinț, au fost complet modernizate. Și, vă asigur, mai spunea domnia sa, că în continuare ne sprijinim proiectele pe buna conlucrare cu Primăria”. Cum comentați?

Sunt bucuros să aflu că, atât doamna director, cât și oamenii comunei, sunt mulțumiți de rezultatul eforturilor mele privind aspectul școlii, școala fiind un obiectiv de importanță majoră în viața oricărei localități. Dar, să știți că aceeași atenție am acordat-o și o acord și căminelor culturale.

Pentru că văd munca pe care o depuneți pentru reabilitarea și modernizarea sediului administrativ al comunei dumneavoastră, nu vreau să încheiem dialogul nostru fără a vă întreba ce vechime are clădirea în care se află primăria?

Clădirea are o vechime de aproximativ 120 de ani și chiar necesita lucrările de care vorbiți.

Și finanțarea lucrărilor cum s-a realizat?

Prin fondurile PNDR.

După această scurtă retrospectivă, privind înapoi, ce-mi puteți spune?

Pot să vă asigur că proiectele necesare comunei noastre vor continua pe toată durata mandatului meu.

Cuvântul ierarhului

Domnul Însuși primește pe cei ce Îl primesc

† TIMOTEI - Arhiepiscopul Aradului

Încă din ajunul Praznicului, forfota locuitorilor din orașe sau sate vădește însemnătatea acestuia prin pregătirile care se fac. Dacă s-ar întreba oricine care este pricina, desigur că se va răspunde aproape într-un glas că este venirea lui Moș Crăciun, care poartă în realitate cugetul oricui spre Cel de la care vine toată darea cea bună și darul cel desăvârșit – Dumnezeu. Există diferite căi pe care Moșul nemuritor cercetează pe cei înscrși în cartea Sa, așa cum dau a se înțelege istorioarele legate de Nașterea Domnului și precum îndeamnă și cântările bisericesti: „Mântuire a trimis Domnul poporului Său...”, „scrisu-s-au popoarele din porunca Cezarului; scrisu-ne-am credincioșii în numele Dumnezeirii Tale, a Dumnezeului nostru Celui Întrupat.”

Înțelegem că Domnul Însuși primește pe cei ce Îl primesc, coboară din cer pe pământ, așteptat de milenii spre izbăvirea din căderea celui dintâi om în greșeala neascultării și îndepărtarea din raiul de odinioară amintit de bradul împodobit și plin de

daruri răspândite pretutindeni. Fiul lui Dumnezeu este de acum și Fiul Omului, în chipul celor patru atribute lămuritoare formulate după învățătura Bisericii de al patrulea Sinod Ecumenic sau a toată lumea: neamestecat și neschimbat și neîmpărțit și nedespărțit, adică Dumnezeu adevărat și Om adevărat, într-o unitate tainică a Persoanei, spre a mântui întregul neam omenesc, restaurându-l în starea cea dintâi.

Dumnezeu nu putea fi înțeles mai potrivit de către om decât întrupându-se, Fiul Însuși născut din veci din Tatăl, iar pentru noi oamenii și mântuirea noastră, din Duhul Sfânt și Sfânta Fecioară Maria, cum prevede și Simbolul Credinței. Păstorii, cei dintâi reprezentanți ai umanității, cărora s-a descoperit Pruncul dumnezeiesc, au înțeles minunea Nașterii mai presus de fire; iar magii, încercați în ale științei și culturii, au cuprins adevărul întocmai, lăsând cale și celor râvnitori de încredințare, ca aceasta să fie lămuritoare.

Adevărul de ținut minte!

Spunea odată Victor Eftimiu..

„Te naști și nu știi să spui de unde ai venit, pentru că ai uitat de unde ai venit, și nu știi să spui unde te duci, pentru că de acolo nu s-a mai întors nimeni să ne spună”.

Victor Eftimiu, dramaturg, eselist, povestitor, scriitor și traducător român de origine macedo-română, membru al Academiei Române și francmason român din perioada interbelică.

Este autorul a peste 140 de volume și a peste 40 de piese de teatru, multe dintre ele puse în scenă. A scris în total aproximativ 200.000 de versuri și 5.000 de articole literare.

Pagină realizată de
Dănuț RADOSAV

„Fără credință în Dumnezeu, în vremurile astea de zăpăceală, ne-am rătăci cu toții la minte!”

Ioan MUNTEANU - Primar al comunei Liebling

Trec prin pusta Banatului, la primele ore ale dimineții, grăbind spre întâlnirea cu domnul Munteanu, nepotul celui mai mare poet al dialectului bănățean. Apropo de pustă, nu știu de ce, dar mie îmi pare că la câmpie, în curgerea sa, timpul lenevește din când în când, se îngreunează sau intră într-un punct mort, ca râul la bucle largi, într-un estuar lat; începe să bălțească, să se înclieze. Ce-i poate accelera cursul, ce-l împinge afară din cotloanele călduțe, fetide, ce-l scoate din matcă și îl revarsă peste maluri, smulgând spiritul oamenilor din somnolență, inerție și platitudine, este munca, hărnicia proverbială a acestui neam bănățean. Acea hărnicie arătată și de primarul Ioan Munteanu.

Domnule primar cum ați dori să începem acest prim dialog din noul an?

Cu credință în Dumnezeu și cu recunoștință pentru El. Căci fără credință în Dumnezeu, în vremurile astea de zăpăceală, ne-am rătăci cu toții la minte!

Așa vă apar ele, vremurile de azi?

Da, am citit undeva că Părintele Paisie Aghioritul, într-o dimineață, când ferestrele chiliei erau deschise, auzindu-se un uruit puternic, își întrebă ucenicul:

- Ce se aude afară, măi, băiete?!
- Păi, ce să se audă...? Un avion!
- Ei, dar închide repede geamurile și ușile, măi, să nu intre în casă!
- Dar cum să intre în casă, Părinte?
- Măi, îi răspunde zâmbind Părintele Paisie, dar în nebunia asta a lumii de azi, ce nu se poate, măi...?!

Da, avea dreptate Părintele Paisie. Domnule primar, știu că sunteți grăbit, dar timp pentru două, trei întrebări, bănuiesc că aveți...

Cu plăcere!

Domnule primar, la intrarea în localitatea dumneavoastră, centru de comună, am văzut un bine făcut și la fel de bine întreținut teren de fotbal. Ce-mi puteți spune despre el?

Dragă, merită tinerii și nu numai ei, merită toți iubitorii fotbalului din comuna mea, să se bucure de un astfel de teren. Teren nou, un teren cu gazon bine întreținut, vestiare noi, de altfel, sunt

bucuroși că avem în comună o echipă bună de fotbal, echipă de tineri.

În ce divizie joacă?

Echipa noastră se află în Divizia D și, recent, am asigurat conducerea echipei și, implicit, pe jucători, că anul acesta vom încerca să alocăm din bugetul administrației, mai multe fonduri. Acum, noi suntem la început în ceea ce privește această îndrăgită ramură sportivă.

În componența lotului se află și jucători din alte localități?

Uite, un fapt care mă mâhnește pe mine este acela că tineri talentați din comuna noastră, pleacă să joace în echipe din alte comune, care poate evoluează în divizii inferioare, ori, acest fapt mă doare de-a dreptul. Da, avem și noi, pentru că văd că așa se poartă, jucători din alte localități.

Acum, la început de an, ce vă doriți mai mult legat de această echipă de fotbal?

Poate te aștepti să răspund că îmi doresc să o văd prezentă într-o divizie superioară, sigur, îmi doresc și acest lucru, dar cel mai mult îmi doresc ca tinerii ei componenți să înțeleagă că în viață nu totul se raportează la bani, că fotbalul, practicat în această divizie, este un sport pe care îl faci mai mult cu inima, decât cu portmoneul.

Banii, domnule primar...

Sportul înseamnă în primul rând pasiune. Eu cred că scopul suprem al unui tânăr ar fi acela de a nu pierde din vedere viața.

Scopul, domnule primar, se plasează în perspectivă.

De, domnișoară, dar perspectivele se mai și închid.

Poșta redacției

Cititorii ne întrebă, noi răspundem

Prof. univ. dr. Aurel MIHUȚ

Domnul Avram Bunaciu, din comuna Liebling, ne roagă să îi facem cunoscută acea categorie de angajați care se pot pensiona mai devreme. Domnule Bunaciu, dacă până acum legea permitea pensionarea mai rapidă a celor care au căpătat un handicap înainte de asigurarea în sistemul public de pensii, conform OUG nr. 94/2021 apărută recent în Monitorul Oficial, această discriminare a fost eliminată din Legea pensiilor (263/2010) și prevede ca toți angajații care au realizat un stagiu de cotizare în condiții de handicap, pot scurta vârsta de pensionare cu până la 15 ani astfel:

- cu 15 ani în cazul asiguraților cu handicap grav, dacă au realizat, cel puțin o treime din stagiul complet de cotizare;

- cu 10 ani în cazul asiguraților cu handicap accentuat, dacă au realizat, cel puțin două treimi din stagiul complet de cotizare;

- cu 10 ani în cazul asiguraților cu handicap mediu, dacă au realizat, stagiul complet de cotizare. Potrivit legii, la împlinirea condițiilor privind acordarea pensiei pentru limită de vârstă, pensia de invaliditate devine pensie pentru limită de vârstă, și se acordă, din oficiu, cuantumului cel mai avantajos.

Daminoze

Damian URECHE

Orice vers semnat de Damian Ureche, este atât de veritabil, spunea Ion Anghel, încât sentimentul care ne urmărește continuu la lectură e că acesta pleacă în mod obligatoriu de la un fapt de viață.

Zăpada moare, berzele răsar
Și-n hohot vesel râde tot pământul;
Ne vom vedea din ce în ce mai rar,
Din ce în ce mai des va bate vântul...
*

Ce bine, că pământul mai are locuri sfinte
Și-o casă părintească, să nu cădem în gol,
Că secolul acesta civilizată la culme
Mai ține în depozit o lampă cu petrol...
*

Mă iartă mamă
Să nu-ți pară rău,
Că după atâta vreme
Fiul tău,
Înfrânt se-ntoarce din războiul
În care-nvingător a fost gunoiul...

E bine să știți...

Modificări majore pentru șoferi de la 1 ianuarie 2022

Prof. univ. dr. Aurel MIHUȚ

Din cauza faptului că au existat numeroase cazuri în care șoferii nu știau nici măcar să se semneze, dar dețineau un permis de conducere, începând cu 1 ianuarie, pentru evitarea analfabeților, tinerii care vor să obțină permisul de conducere vor mai putea să urmeze cursurile unei școli de șoferi dacă au cel puțin zece clase absolvite.

O altă modificare a Codului Rutier îi vizează pe șoferii care suferă de anumite afecțiuni medicale, cum ar fi boli de inimă ori diabet, care, le pot pune în pericol capacitatea de a reacționa la timp atunci când se află în trafic, motiv pentru care vor fi obligați să se prezinte mai des la controale medicale. Și cei care sunt prinși vorbind la telefon în timp ce se află la volan vor fi sancționați prin suspendarea dreptului de a conduce pentru o perioadă de 30 de zile.

Pagină coordonată de Roxana FURDEAN

„Mai avem proiecte, vitale aş spune, pentru a putea face din comuna Secusigiu o aşezare demnă de acest secol!“

Gheorghe GRAD - Primar al comunei Secusigiu

Ne-am despărțit de anul care a trecut și de ploile lui decembrie ca de o iubire din tinerețe. În iarna translucidă, în care se încurcă vântul, regretăm în orice clipă zăpezile de altădată. La câmpie, liniște și lumină albastră stinsă de ploaie. Parcă de pierzanie ploaie, de pierzanie a unor lumi ascunse și nedeslușite. Scheaună vulpi pe cărări cu ulmi. Mi-e dor, acum, să fiu în tot locul unde ninge, dar mai ales acasă, în malul rupt al gârlei, s-ascult cum foșnește tăcerea și cum, din adâncuri de timp, s-apropie legenda copilăriei.

Domnule primar, acum, la început de an, vă rog să-mi spuneți care a fost obiectivul primordial al debutului dumneavoastră

în această funcție?

Au fost mai multe proiecte, cărora le-am acordat o atenție mai riguroasă, dar, ceea ce mi s-a părut de importanță majoră pentru comunitatea noastră, pentru consătenii mei, a fost legat de infrastructura rutieră. Fapt pentru care am și promis, de altfel, la începutul activității mele administrative, că asfaltarea reprezintă prioritatea numărul unu în acest mandat și că doresc ca până la sfârșitul mandatului să termin toate proiectele pe care le am în derulare.

Și, după cum se poate vedea, vă țineți de cuvânt!

Chiar așa, aceste fapte sunt la vedere. S-au asflatat, în această perioadă, străzi în foarte multe localități ale comunei și, când spun asta, amintesc de Munar, Satu Mare, Sânpetru German și, evident, de Secusigiu.

Ați pregătit și proiecte pentru a obține finanțare...

Da, am pregătit mai multe proiecte, dintre care trei pe Programul „Anghel Saligny”.

Cum sunt defalcate aceste obiective?

Primele două dedicate asfaltării străzilor paralele cu drumul județean, în localitățile pe care le-am amintit, având câte 7 kilometri de asfalt în fiecare proiect.

Și al treilea proiect?

Al treilea proiect este unul la fel de important, el vizează introducerea canalizării în comuna noastră. Dar, pe lângă proiectele amintite, mai există unul de importanță majoră pentru noi și el este legat de înființarea rețelei de distribuție a gazelor naturale. Un proiect la care așteptăm normele orientative.

Grele proiecte, domnule primar!

Importante, extrem de importante, mai avem proiecte, vitale aş spune, pentru a putea face din comuna Secusigiu o aşezare demnă de acest secol.

Nu mi-ați spus nimic despre o lungă, foarte lungă alee.

Aleea pietonală la care faceți referire are o lungime de peste 700 de metri și este destinată legăturii dintre Satu Mare și stația C.F.R., o alee asfaltată și iluminată, pentru ca cei care fac naveta cu trenul, spre și de la serviciu, să poată străbate această distanță în deplină siguranță. Imaginați-vă că, până nu demult, acești oameni circulau pe marginea drumului județean expuși fiind la tot felul de neplăceri și chiar accidente. Așa s-a născut acest proiect pentru alee, dintr-o necesitate firească a cetățenilor.

V-am văzut, în foarte multe rânduri, alături de tinerii comunei, la capătul unor activități sportive, motiv să vă întreb și despre Sala de Sport.

Da, sala se află într-un proiect depus la Compania Națională de Investiții, vorbim de o sală multifuncțională, cu o capacitate de 180 de locuri. Ea fiind destinată nu numai tinerilor, ci tuturor celor care doresc să practice și activități sportive. Dar, așa cum am mai spus, eu îmi doresc ca mai ales copiii, care sunt roboți calculatorului, să fie atrași către această sală, precum și către toate terenurile noastre sportive.

Am promis că nu vă răpesc prea mult timp și pentru a-mi păstra cuvântul, vă rog să-mi promiteți că la viitoarea noastră întâlnire, vom vorbi și despre lucrările pe care le-ați efectuat la grădinițe și școli, la Căminele Culturale, precum și la multe altele.

Sigur că vom vorbi, pentru că cetățenii trebuie să cunoască atât promisiunile împlinite, cât și greutățile pe care le întâmpinăm pentru ducerea la bun sfârșit a acestor obiective.

Ne-am interes pentru dumneavoastră

Care sunt obligațiile angajatorilor privind majorarea salariul minim

Prof. univ. dr. Aurel MIHUȚ

Ministrul Finanțelor Publice, Adrian Căciu, anunță că Guvernul a adoptat actul normativ care prevede că, începând cu 1 ianuarie, angajatorii nu vor mai putea păstra pentru o perioadă mai mare de doi ani

un angajat plătit cu salariul minim pe economie.

„24 de luni de la 1 ianuarie 2022, respectiv devine exigibilă la 1 ianuarie 2024”, a declarat Adrian Căciu.

Salariații care au avut și până la 1 ianuarie 2022 salariul minim vor primi un venit mai mare decât valoarea acestuia, la doi ani de la 1 ianuarie 2022.

Pagină coordonată de Silvia TODI

Spectacol de sărbători - la Deta

În data de 21 decembrie 2021 a avut loc, la Deta, un spectacol inedit de colinde numit „Acasă de Crăciun”, organizat cu sprijinul Primăriei Deta și al Consiliului Local Deta, reprezentate de domnul primar Petru Roman și domnul viceprimar Rotar Radu.

Începând cu ora 19, în cadrul Centrului Cultural Deta, au încântat publicul prezent artiști de renume precum Carmen Popovici Dumbravă, Alina Trastău, Ghiță Berinde, Ionela Balan, precum și Gabi Zaharia împreună cu elevii de la Școala Populară de Artă din Caransebeș și Timișoara.

De asemenea, Drumașii din Povergina (Ploscariu Andrei, Theea Ploscariu și Bogdan David) au cântat colinde foarte frumoase și micuța Ioana Maria Curea a debutat la doar câțiva anișori. De partea instrumentală s-au ocupat Petru Lugojan, Ion Cotirla și Neluțu Marocico. În continuare, lășăm imaginile să vorbească. La mulți ani!

„Apreciam implicarea, fidelitatea, seriozitatea și profesionalismul!”

Dr. ing. Ilie VLAICU - Director General Aquatim

În conferința de presă de final de an, directorul general Aquatim, domnul dr. ing. Ilie Vlaicu, a punctat retrospectiva realizărilor și a momentelor importante, cu accent pe dezvoltarea sustenabilă în regiune, apanaj de necontestat al Aquatim.

„Categoric, cea mai importantă noutate a anului 2021, a ținut să evidențieze domnia sa, în ceea ce privește programul de investiții din fonduri europene, derulat de compania noastră este suplimentarea valorii proiectului. Contractul de finanțare a fost modificat, prin act adițional, în luna noiembrie, iar valoarea sa a crescut de la 998.553.718 lei (inclusiv TVA), la 1.359.239.674 lei (inclusiv TVA).” Domnul director general a punctat și „Decada de excelență cu care ne mândrim, odată ce Aquatim s-a poziționat, an de an, în topul clasamentelor regionale și naționale ale camerelor de comerț, ca o importantă reconfirmare și validare a unei strategii corecte de afaceri, drept reper de profesionalism și competență.

Încheiem un nou an, în coordonate profesioniste, solide și optimiste, cu un moral bun și o atitudine încrezătoare, pentru că, deși întregul context național și internațional a fost unul greu, preferăm să privim, întotdeauna, către viitor, să-l calculăm și proiectăm obiectiv și realist. În paragrafe, cifre, premii sau proiecte, am fost, și în 2021, alături de clienții și partenerii noștri, pentru că este o misiune la care ne-am angajat, evident atemporală. Aquatim rămâne o companie serioasă, vă asigurăm de asta.

Dezvoltare sustenabilă în regiune

Principalul program de investiții în apă și canalizare, derulat în prezent de Aquatim, va aduce îmbunătățiri semnificative ecosistemelor umane – populație și factori de mediu – de pe aria județului Timiș. În valoare de aproape 240 milioane de euro, proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată din județul Timiș, în perioada 2014-2020 urmărește dezvoltarea unor sisteme durabile de alimentare cu apă și apă uzată, prin investiții în infrastructură, în 81 de localități din județ. Lucrările vor îmbunătăți serviciile pe ansamblu, dar schimbarea va fi una importantă pentru peste 430.000 de timișeni din aria proiectului, care nu au în prezent acces la utilități moderne de apă și canalizare și care se vor putea conecta la rețelele nou construite.

Program de investiții din surse proprii

În anul 2021, am recepționat lucrări realizate din surse proprii în valoare de 13,4 milioane de lei. În curs de recepție sunt lucrări în valoare de 11,9 milioane de lei, incluzând o instalație de deshidratare a nămolului la stația de epurare din Timișoara, precum și extinderi de rețele și reparații în Timișoara și în județ.

Mai mult pentru clienți

Distanțarea, izolarea, diversele restricții au impulsionat, în diferite feluri, dinamica relațiilor cu clienții. La Aquatim, această dinamică a fost una favorabilă. Am regândit managementul relațiilor cu clienții și la un an de funcționare al noului centru clienți din Timișoara, de pe strada Baader și al serviciului call center, concluziile ne bucură. Filosofia din spatele acestei reorganizări a fost „totul într-un singur loc”, deci, mai simplu și mai accesibil pentru clienți. Aceștia pot, așadar, să ceară informații, să facă o sesizare, să solicite eliberarea unui aviz sau încheierea unui contract la centrul de pe str. Baader. Un singur număr de telefon 0356.914, disponibil non-stop, este deservit

în zilele lucrătoare între orele 7 și 19 de operatorii call-center, care preiau orice tip de solicitare, oferă informații etc., iar în afara orelor de program, tot la acest număr, pot fi anunțate avariile.

Noul site www.aquatim.ro, lansat în acest an, a fost gândit pe aceleași principii: acces facil și rapid al vizitatorilor la toate informațiile de interes. Portalul dedicat clienților „Contul meu”, ce permite plata facturii cu card bancar, pe site, transmiterea indexului, urmărirea graficului de consum, activarea facturii electronice etc., a fost, de asemenea, integrat în noul site. În plus, accesarea site-ului de pe telefonul mobil permite apelarea directă a serviciului call-center sau transmiterea unui e-mail către adresa dedicată de contact pentru clienți.

Comunitate

Nu în ultimul rând, să fim alături de comunitate prin proiecte sociale, culturale și educaționale a fost una din preocupările Aquatim.

Centrul Aquapic și-a redeschis porțile din iunie 2021. Activitățile în aer liber, promovarea disciplinelor STEM și diversele programe culturale și artistice găzduite de Aquapic fac din acest loc unul deosebit de popular în rândul elevilor și cadrelor didactice din Timișoara. Centrul este deschis în sezonul primăvară-toamnă, de luni până vineri, între orele 9-12. Programe speciale, de weekend, au loc în fiecare lună. Mai multe programe noi pentru copii și tineri, lansate în 2021, s-au dovedit de succes și vor fi dezvoltate ca programe pe termen lung.

Sunt de amintit aici concursul internațional de creație artistică, sub patronaj UNESCO, „Apa pe care ne-o dorim” cu două câștigătoare din Timișoara (Patricia Ahmadi, secțiunea desen 6-12 ani și Mara Bugan, secțiunea videoclip, 6-12 ani), campania online de încurajare a lecturii și educație de mediu „Sete de carte”, programul cu finanțare Horizon „Noaptea Europeană a Cercetătorilor”, ce a cuprins trei evenimente cu prezență fizică și circa 150 participanți și o ediție locală Young Climathon Timișoara (sub egida EIT Climate KIC), pe tema biodiversității, desfășurată online.

La capitolul biodiversitate, apă și comunitate trebuie menționat și proiectul fundației Aquadematica Lunca Urbană Bega. Beneficiind de o finanțare de 10.000 Euro (fondul pentru un viitor mai bun în comunități), de la Fundația Comunitară Timișoara și Lidl România, proiectul și-a propus cartarea științifică a biodiversității Begăi, în zona Ghiroda-Plopi, amenajarea unor puncte de observație și antrenarea comunității în activități tip citizen-science.

Parteneri, alături de Aquadematica, în acest demers, au fost Primăria Timișoara, Universitatea de Vest și Asociația Peisagiștilor România. Finalizat recent (decembrie 2021), din punctul nostru de vedere, acest proiect reprezintă doar primul pas într-o lungă călătorie, în care îi invităm pe toți timișorenii care iubesc natura. Prin măsuri clare, eficiente și rigurose gândite, lunca urbană Bega poate să ne ofere, mulți ani de acum înainte, o oază de liniște și verdețură în care ne putem retrage din tumultul orașului.”

La sfârșitul cuvântului său, domnul director general, dr. ing. Ilie Vlaicu, mulțumind clienților, partenerilor, mass-mediei, pentru parteneriatul frumos, dus de atâția ani, a conchis: „Apreciam implicarea, fidelitatea, seriozitatea și profesionalismul!”

Pagină realizată cu sprijinul doamnei Crenguța RADOSAV

„Orașul Lipova este mai bogat datorită implicării acestor profesioniști!”

Florin Fabius PERA - Primar al orașului Lipova

Tradiția Expoziției internaționale de fantezie și îndemânare „Culorile Toamnei”, organizată de Clubul Copiilor Lipova, a fost dusă mai departe, ajungând în acest an la Ediția cu numărul 18. Vernisajul expoziției a avut loc la jumătatea lunii trecute, la Centrul Recreativ Orășenesc Lipova, în cadrul unui eveniment restrâns, pregătit de reprezentanții Clubului Copiilor Lipova - Prof. Camelia IORDACHE, inițiatorea și coordonatoarea expoziției și Prof. Zoltan TUSA, director.

Aproximativ 2500 de lucrări, ajunse la Lipova din 16 țări (China, Croația, Bulgaria, Belarus, Macedonia, Letonia, Lituania, India, Kazahstan, Ucraina, Polonia, Rusia, Republica Moldova, Serbia, Slovenia și România), precum și de la Cluburi, Palate de copii și școli din întreaga țară, și-au făcut loc pe pereții din sala de spectacole a Centrului Recreativ Orășenesc Lipova, îmbracând totul într-o mare de culori, veselie și frumusețe, care a încântat ochii tuturor participanților la eveniment.

Alături de organizatorii expoziției, au fost prezenți la eveniment reprezentanți ai Primăriei Orașului Lipova, Consiliului Local Lipova, reprezentanți ai Palatelor și Cluburilor de copii, precum și a unor școli generale din vecinătatea județului Arad, contextul creat de pandemia COVID-19 limitând numărul participanților, aceasta fiind cauza pentru care, spre deosebire de alți ani, nu au putut să fie invitați la Lipova reprezentanți ai tuturor instituțiilor din țară,

participante și premiate la această a optsprezecea ediție a expoziției. Primarul orașului Lipova, domnul Florin Fabius Pera, nu a avut posibilitatea de a fi prezent la eveniment, însă a transmis cele mai sincere felicitări tuturor celor care fac posibilă această expoziție, atât de complexă, devenită o reală tradiție și a dorit să-i asigure de tot sprijinul său și al administrației locale pentru toată activitatea pe care doresc să o desfășoare în viitor.

„Orașul Lipova este mai bogat datorită implicării acestor profesioniști și activităților derulate de ei. În spatele unor asemenea acțiuni stau zeci, sute de ore de muncă, pasiune și determinare, a căror rezultate aduc multă împlinire și un suflu nou, bucurie, speranță și încântare, atât sutelor de copii implicați, cât și celor care ajung să calce pragul unei astfel de expoziții. Primăria și Consiliul Local al orașului Lipova transmit, și pe această cale, cele mai sincere felicitări organizatorilor, mulțumiri pentru că, dincolo de întreg contextul pandemiei, au reușit să ducă această tradiție mai departe, au reușit să aducă din nou o frumoasă pată de culoare orașului Lipova și îi asigură de tot sprijinul necesar pentru organizarea viitoarelor ediții ale «Culorilor Toamnei», precum și pentru toate activitățile derulate în cadrul cercurilor care își desfășoară activitatea la Clubul Copiilor Lipova”, a conchis edilul orașului Lipova.

„La mulți ani, 2022!, a fost spus într-un glas, în noaptea dintre ani, în orașul Lipova, sub un minunat foc de artificii“

Orașul Lipova a intrat în Noul An 2022 sub o ploaie de culori, care, pentru câteva momente a „aprins” cerul orașului, acoperindu-l cu o adevărată paletă de culori și dansuri de lumini, mai frumoase cu fiecare an care trece.

În noaptea dintre ani, locuitorii orașului Lipova au fost prezenți în zona centrală a orașului, lângă Parcul Mare al orașului, unde a fost amplasat și Bradul de Crăciun, cu puțin timp înainte de ora 12:00, pentru a spune într-un glas „La mulți ani, 2022!”, dar, mai ales, pentru a se bucura de spectacolul de lumini pe care Primăria orașului Lipova, așa cum și-a obișnuit cetățenii, l-a pregătit la cumpăna dintre ani.

Cu scurt timp înainte de ora 12:00, în jurul Parcului Mare erau deja sute de oameni care, cu mic, cu mare, pregătiți cu sticlele de șampanie în mână, au așteptat nerăbdători ora 00:00, când s-a dat startul spectacolului de lumini și focuri de artificii.

Alături de cetățenii orașului Lipova, a fost

prezent și primarul orașului – Florin Fabius PERA, care a dorit să ciocnească o cupă de șampanie și să spună „La mulți ani !” și „An Nou Fericit !”, pășind în anul 2022 împreună cu toți locuitorii orașului.

Finalul spectacolului de pe cer a fost învăluit de aplauze, toți privitorii fiind foarte încântați și plăcut impresionați de ceea ce au avut parte în noaptea dintre ani.

Cuvintele primarului orașului, Florin Fabius PERA, pentru Noul An, au fost transmise cu drag și din suflet pentru toți locuitorii orașului, el dorindu-le, și pe această cale, tuturor:

„An Nou fericit, prosper, presărat cu multă sănătate, realizări frumoase și numai bucurii. În fața Noului An 2022, vă doresc ca acesta să vă găsească sănătoși, cu sufletele pline de speranță, veselie și să nădăjduim cu toții într-un an nou cât mai bun, frumos și productiv. An Nou fericit vă doresc, dragi cetățeni și un sincer *La mulți ani!* alături de familiile dumneavoastră!”

„Felul în care arată azi Ianova și Remetea i se datorează în totalitate lui Ilie Golubov!”

Colonel (r) Ioan Ștefan MAN

Stiind de mult timp că gazetarii sunt cununați numai cu depărtările și cu legea drumului, m-am lăsat condusă de pași, ca să nu spun de instinct, pe drumul ce duce spre Ianova, oprindu-mă în dreptul primei case în care am văzut un om în curtea ei. Un om scânteind de tinerețe, de energie intelectuală și de entuziasm constructiv, bărbatul acesta, cu care m-am decis să fac interviul de mai jos, întrunea toate atributele omului animator: inteligent, cult, volubil, pasionat. M-a întâmpinat cu privirea lui luminoasă, fâlfâind ca un fanion de sărbătoare și, dându-mi un surâs ștregăresc, sub care abia își ascundea emoția afectivă, mi-a oferit un sc aun. În timp ce expuneam motivul vizitei, pe chip i se succedau, ca pe un ecran de experimente psihologice, surpriză, gravitate, meditație, decizie și, bineînțeles, încurajare cordială.

Domnule...

Man. Ioan Ștefan Man.

Domnule Man, sunteți un fiu al satului?

Un fiu adoptat. De loc eu sunt din ținutul Clujului.

Mai exact, se poate?

De la patru kilometri, din localitatea Nima.

Și cum ați ajuns în Banat?

Ca urmare a repartizării urmate absolvirii „Academiei Militare a Trupelor Terestre” din Sibiu.

În ce an ați venit în Timișoara?

În 1971, în luna septembrie.

Cum arăta orașul în acea perioadă?

Curat, liniștit și aerisit.

Erați căsătorit?

Nu.

Văd că țineți minte anul, chiar și luna în care ați poposit la Timișoara, dar luna în care v-ați cunoscut soția mi-o puteți spune?

Luna septembrie a anului 1979.

Studentă?

Nu, era deja profesoară de franceză. Și pentru a ieși în întâmpinarea unei alte întrebări, vă spun că nu am uitat nici anul căsătoriei, era anul 1980.

Dumneavoastră câți ani aveți atunci, domnule colonel?

Eu aveam 30 de ani și soția 28.

Erați cam trecut, pentru vremurile acelea.

Da, pentru vremea aceea, eram cam bătrâior.

Pentru tinerii noștri cititori, care credeți că este vârsta propice căsătoriei?

Și pentru vremurile de atunci și pentru cele de azi, cred că vârsta cea mai potrivită este între 25 și 29 de ani pentru feciori. Dar bine ar fi să fie și mai devreme. Pentru că după 30 de ani, dacă ieri te însurau babele, azi te însoară facebook-ul.

Am înțeles cum ați ajuns la Timișoara, dar la Ianova?

Ei, aici și-a spus cuvântul dragostea mea pentru mediul sătesc, pentru viața la țară. În 1990, am cumpărat aici o casă veche, la îndemnul unor prieteni. Era casa unei bătrâne, care nu mai locuia aici. Casa, precum vedeți, are un teren de aproape 4000 de m².

Cum arăta atunci această casă?

Ca o proprietate abandonată, nu avea nici gard.

Dacă v-am întrebat cum arăta casa pe care ați cumpărat-o, trebuie să vă întreb și cum arăta satul Ianova atunci?

Vai de mine și de mine! Când mă gândesc, privind în urmă, mă mir de curajul meu de a cumpăra atunci o casă în Ianova. Păi, te împotmoleai și pe drumul principal. De la Remetea Mare la Ianova, a merge atunci cu mașina însemna să-i plângi de milă autoturismului la întoarcere. Un dezastru! Poate că tinerii de azi, locuitori ai satului, nu știu, dar cei mai vârstnici își aduc cu siguranță aminte. La Ianova, atunci când ploua, nu puteai circula decât pe strada principală.

Și cum v-ați descurcat în acei ani?

Am hotărât cu vecinii de pe stradă să construim, pe banii noștri, o alee, să putem ajunge până la casele noastre atunci când ploua.

Bun, am înțeles, dar cum e Ianova azi? Eu văd cum este dar vă întreb pentru cititorii noștri din alte localități, care, ca și dumneavoastră, vor să-și cumpere aici o casă.

Azi, Ianova este total schimbată. În bine, evident. Dintr-un sat care nu avea nicio utilitate, Ianova a ajuns în ziua de astăzi o localitate cu gaz la poartă, cu apă curentă, cu drumuri asfaltate impecabil. Domnișoară profesor, ce să vă spun, avem aproape toate utilitățile și condițiile pe care le au oamenii la oraș. Ba mai mult, avem liniște și aer curat.

Ați spus: «aproape toate utilitățile», ce-ar mai lipsi?

Ar lipsi canalizarea, despre care știu că se află în atenția domnului primar. Dar, în rest, până și intrările în gospodării sunt bine lucrate de către Primăria comunei Remetea Mare.

Azi, începe să fie căutată Ianova mai mult decât ieri?

Fără îndoială. De altfel, primăria a încurajat tinerii și continuă să o facă, acordându-le teren pentru a construi case. Un fapt notabil.

Cât din schimbarea Ianovei de azi se regăsește în munca primarului de azi?

Asta doream să precizez, anume că totul se datorează primarului Ilie Golubov. Și asta vă spune un om care atunci când și-a cumpărat casa aici nu era dânsul primar. Eu nu am drept de vot aici, așa că aprecierea mea este sinceră. Domnișoară, felul în care arată azi Ianova și Remetea i se datorează în totalitate lui Ilie Golubov!

Este bine să știți...

Temperaturi normale în toată țara

Administrația Națională de Meteorologie a anunțat că, până la finalul lunii ianuarie, temperaturile medii se vor situa în jurul celor normale pentru această perioadă, pe teritoriul României. În ceea ce privește precipitațiile, acestea vor fi diferite în fiecare regiune.

Rubrica medicului de familie

Varianta Omicron

Pacienții infectați cu varianta Omicron a coronavirusului pot acuza diferite simptome, printre care și așa-numita „ceață în cap”, o stare de confuzie extrem de neplăcută. Se observă că persoanele care se îmbolnăvesc pot să nu prezinte simptomele „tradiționale”, cum ar fi tusea, febra și pierderea sau alterarea gustului și a mirosului. În același timp, pacienții pot experimenta „ceață cerebrală” - gândire lentă, neclară și confuză.

Opinia universitară

Azi are loc și idiotizare pe scară largă

Prof. univ. dr. Daniel DĂIANU

Președintele Consiliului Fiscal, domnul Daniel Dăianu, consideră că merită să fie reluată întrebarea: „Când se constată statistic că PIB ar fi revenit la nivelul pre-pandemie, poate acest fapt echivala cu redresarea economică? Cred că nu, nu numai fiindcă PIB-ul în sine are insuficiențe de interpretare precum cele sugerate mai sus. Când pandemia ține încă societatea sub asediu, când restricții sunt în vigoare, când oamenii poartă măști de protecție și, mai ales, sunt decese numeroase cauzate de Covid-19, este o teză puțin spus temerară să vorbim despre redresare economică la nivelul de dinainte de pandemie”, consideră Daniel Dăianu. Cunoscutul profesor, opinează că „azi are loc și idiotizare pe scară largă, când internetul este invadat de fake news, de vulgaritate, imoralitate etc., când se dezvoltă gândirea tip tunel, intoleranța, extremismul. Această ultimă consecință poate fi privită ca degradare a omului, cu impact asupra capitalului uman”, a adăugat acesta.

Pagină realizată de Mihaela ASTRENIE

Spectacol cu cete de colindători în noaptea de Ajun - la Denta

În data de 24 decembrie 2021 a avut loc, la Denta, un frumos spectacol de colinde organizat de Primăria și Consiliul Local Denta, reprezentate de domnul primar Petru Tapanov și doamna viceprimar Baniș Maria Marta. Începând cu ora 17, în centrul comunei (decorat la zi de sărbătoare cu o spectaculoasă iesle), copiii l-au așteptat pe Moș Crăciun și au colindat. Au participat coruri de colindători din partea Școlii Gimnaziale Denta, a Bisericii Ortodoxe Denta (condus de preot Milos Achim Nicolae), Corul Bisericii Romano-Catolice Denta (condus de Ungvari Loredana Adina), a Bisericii Sârbești (condus de preot Maletici Jivoine) și a Bisericii Creștine Baptiste „Silo” Denta (condus de pastor Aurel Belciug). La final, domnul primar Petru Tapanov a mulțumit tuturor pentru implicare și a transmis cetățenilor comunei Denta: „Sărbători fericite alături de cei dragi, multă sănătate, că-i mai bună decât toate, să aveți parte numai de bucurii în aceste zile sfinte și un An Nou cum vă doriți. Așa să vă ajute Dumnezeu!”. În continuare, lăsăm imaginile să vorbească. La mulți ani!

Pagină realizată de
Luminița EFTENIE

„Trebuie să aducem actele de proprietate la zi“

Ionel BERARI - Primar al comunei Petriș

Ianuarie și-a pierdut sania. Bâiguia în mine, fragedă, credința că vin zăpezile. Aurul visării. Mi-au rămas, spre bucuria clipei, drumurile. De bătut cu pasul. La ceasul la care pornesc spre Petriș, luna scrie psalmi pe funia cărării și simt că orice fugă din oraș mă izbăvește de nebulie. Sus, în colțul ieslei din cer, steaua măruntă, bob mărturisit dintr-un noroc uitat, lenește pe-o sprânceană de nor.

Bine vă regălesc domnule primar!

Bine ați venit, domnule Miron!

Domnule primar, cum a fost anul 2021 pentru Primăria Petriș?

Anul 2021 a fost un an plin, cu multă

muncă, dar și cu realizări.

De exemplu...?

De exemplu, un obiectiv al meu a fost în legătură cu domeniul fondului funciar. Am dorit să aduc toate documentele la zi, cu toate intabulările proprietăților din Petriș. Am încheiat o finanțare prin-tr-un program prin care se acordă bani primăriilor, prin oficiul de cadastru, care desfășoară pe teren activități de măsurare și intabulare a zonelor agricole. Acesta este un program de țară, prin care se alocă bani administrațiilor locale prin intermediul OCPI.

Unde se desfășoară această activitate?

Activitatea se desfășoară în extravilan. Acum, a fost finanțarea 6. Am reușit să cuprindem toată zona de luncă și de arabil, iar la următoarea finanțare vom urca pe dealuri, în zonele de pășune, pentru a desăvârși intabularea. Am prins vreo 600 de proprietăți imobiliare. Așadar, 600 de proprietari vor beneficia de intabulare gratuită a terenurilor agricole sau neagricole.

Era nevoie de acest proiect de intabulare?

Fără îndoială, da! Așa cum am reușit să intabulăm aproape tot terenul public și privat al primăriei, la fel trebuie să facem și cu cel agricol și neagricol. La orice proiect de dezvoltare și de obținere de finanțări, prima cerință este prezentarea extrasului de carte funciară. Celebra C.F. este piatra de temelie la orice vrei să dezvolți. În comună, am reușit să intabulăm cămine, dispensare, școli și grădinițe. De exemplu, am avut o provocare deosebită la școală, am făcut recepția abia în 2022 la clădirea grădiniței, construită în 2010-2012. Astfel că am putut să actualizăm C.F.-ul și să depunem proiecte pentru îmbunătățirea performanțelor energetice ale clădirilor școlilor și era necesar să depunem extrasul de C.F. actualizat, adus la zi.

Că veni vorba de grădiniță, aveți grădiniță nouă?

Da, este o realizare deosebită a celui care a fost în administrație înaintea mea. Clădirea a fost ridicată între anii 2010-2012. Construcția exista fizic, dar nu și în documente. Nu avea făcută recepția, iar noi am reușit să facem asta. E un lucru foarte bun și necesar.

Domnule primar, pentru a înțelege mai bine efortul depus pentru a rezolva problema intabulării, aș dori să aflu și pentru cititorii noștri, cât de mare este comuna dumneavoastră?

Domnule Miron, comuna noastră are 12.000 de ha în proprietate, dintre care 8.000 sunt acoperite cu pădure. Am reușit, pentru o mică parte, să obținem subvenții de la APIA și ne ajută cu venituri la bugetul local. În toate satele comunei există composesorate și am adus finanțare pentru un composesorat pe măsura 15.1 pentru subvenții APIA. Astfel, suma alocată acoperă cheltuielile de funcționare a composesoratului. Prin volumul de masă lemnoasă, pe care îl exploatează, poate asigura populația din zona cu lemne de foc. Primăria a reușit să aprovizioneze 60 de familii, la un preț decent și mai reușim și pentru 15 familii, de fapt persoane singure, în vârstă. Am putut să le asigurăm o sponsorizare pentru lemne.

Realizări frumoase, domnule primar!

Mulțumesc!

Dar, profesional vorbind, o nerealizare aveți?

Nu poate exista o activitate fără regrete. Așa că aș trece la nerealizări faptul că nu am reușit să asigurăm serviciile de marcarea arborilor din afara fondului forestier de pe pășuni.

De ce?

Pentru că ne confruntăm cu o legislație care cere acte de proprietate. Este un alt motiv pentru care trebuie să aducem actele de proprietate la zi.

Domnule primar, vă mulțumesc pentru acest dialog și pentru buna primire!

Și eu vă mulțumesc că promovați comuna noastră în acest frumos jurnal!

Rubrica bisericii

Cuvinte duhovnicești

■ „Smerenia nu este nimic altceva decât acceptarea sinelui însuși, în adevăr, adică ceea ce este, nici mai mult, nici mai puțin. În timp ce mândria înseamnă a nega propria umanitate adevărată, a se crede altul.” – *Isaac Sirul*

■ „Locul inimii nu trebuie căutat cu încredere; când va crește rugăciunea, ea singură va găsi acel loc.” – *Sf. Simeon Noul Teolog*

■ „Din abisul păcatului în abisul smereniei e doar un pas.” – *Ioan Scărarul*

■ „Viața și moartea mea depind de

ceilalți, căci, dacă l-am câștigat pe aproapele meu, L-am câștigat pe Dumnezeu...” – *Sfântul Antonie cel Mare*

■ „Pentru omul care se roagă în sufletul lui, lumea întreagă este o biserică.” – *Silvan de la Muntele Athos*

Pentru cei care doresc să ne viziteze comuna

Biserica de lemn cu hramul „Nașterea Maicii Domnului”, datând din anul 1800, se află în satul Corbești, comuna Petriș, județul Arad. Biserica se evidențiază datorită faptului că a fost lucrată cu toporul, iar pentru realizarea ei s-au folosit bărne de gorun! Biserica este netencuită și păstrează formele arhaice. Edificiul se remarcă prin frumoasele picturi care decorează zidurile, tavanul boltit și iconostasul, opere ale unor pictori populari. Biserica de la Corbești se înscrie armonios în ambianța monumentelor de arhitectură populară.

Bine de știut: ♦ drum asfaltat și bun din orice direcție veniți ; ♦ biserica se poate vedea în orice perioadă a anului; ♦ nu se percepe taxă de vizitare; ♦ biserica este închisă în timpul săptămânii, când se poate vedea doar pe exterior.

SĂ AVEȚI PARTE CU TOȚII DE SĂNĂTATE, DE PACE ȘI DE BUCURII ÎN DUHUL SFÂNT!

Publicăm, cu fiască dragoste, un fragment amplu din „*Pastorală la Nașterea Domnului – 2021*” trimisă redacției noastre după ce ediția lunii decembrie a Jurnalului interregional „*Banatul*” se afla la tipar, cu gândul frumos că dăruim tuturor cititorilor noștri, la început de an, un nou mesaj de înțelepciune și iubire semnat de Ioan cel Bun, Mitropolit al Banatului istoric.

Iubiți frați și surori în Domnul,

Prin mila lui Dumnezeu am ajuns la Peștera din Betleem, să ne închinăm Pruncului Divin, Oaspetelui Ceresc. Acesta a fost momentul astral din istoria mântuirii omului, când Fiul lui Dumnezeu vine pe pământ să-l caute pe om, comoara lui Dumnezeu răpită de păcat și de moarte. Timpul așteptării se împlinise; până aici Legea Vechiului Testament l-a condus pe om, până aici, ca timp și ca loc, până la Betleemul Iudeii. De azi vorbim de timpul plinirii vremii: „Iar când a venit plinirea vremii, Dumnezeu a trimis pe Fiul Său, născut din femeie, născut sub Lege, ca pe cei de sub Lege să-i răscumpere, ca să dobândim înfierea”.

O, Preasfântă Fecioară, ce mare har ai aflat înaintea lui Dumnezeu, acela de a-L naște pe Fiul mântuirii noastre! Ce Părinți Sfinți te-au născut și cum pronia lui Dumnezeu a fost cu tine!

Iubiților, prin Întruparea Sa, Hristos ne-a deschis calea spre Sine ca Dumnezeu. Prin profeți, Dumnezeu a grăit mereu către poporul lui Israel, chemându-l să-l urmeze.

La Betleem, azi sunt mai mulți îngeri decât oameni. Măhnitu-S-a Dumnezeu văzând starea poporului și totuși El nu Se răzbună. Își trimite Fiul în lume, nu într-un pelerinaj, ci ca prin Jertfă să-Și aducă poporul din nou în casa iubirii Sale. Măhnit, dar iubitor mai grăiește Dumnezeu prin Osea: „O, cum te voi lăsa, Efraime! (...). Mila Mă cuprinde!”

Nașterea lui Iisus Hristos a fost acel moment astral din istoria omenirii, după creație, când, în mod cu totul direct, Cerul s-a coborât pe pământ, s-a întâlnit Cerul cu pământul. Păcatul ridicase un munte de nerecunoștință între om și Dumnezeu. Omul alerga după moarte, în ea vedea alinarea durerilor pământești. Omul nu mai privea spre cer, ci numai spre pământ. Omul pierduse drumul spre Iubire. Moartea, în esența ei, nu este iubire, ci frângere a oaselor, dar nu și a vieții.

Omul iubea mai mult întunericul și nu Lumina: „Că oricine face rele, urăște lumina și nu vine la Lumină, pentru ca faptele lui să nu se vădească”. Și azi vedem cum unii dintre frații noștri vor să pună în lanțuri lumina, să nu se vadă fărădelegile acestei lumi. În întuneric, cred ei că păcatul n-ar fi văzut de Creator.

Fraților, Evanghelia lui Hristos ne îndeamnă să ne renaștem și noi azi din uitare, să ne regăsim drumul spre noi și spre semenii noștri. Cât de aproape ne este inima din noi și n-o găsim, n-o deschidem să intre în ea, să Se odihnească și să Se roage Duhul Sfânt: „De asemenea și Duhul vine în ajutorul slăbiciunii noastre, căci noi nu știm să ne rugăm cum trebuie, ci Însuși Duhul Se roagă pentru noi cu suspine negrăite”. Nu căutam nevăzutul din noi, ci ne îndreptăm mintea spre întunericul astral. Omul a fost semănat de Dumnezeu să răsară în veșnicie, iar el vrea să rămână mereu în subsolul vremelniceii istorii. La Întruparea Sa, Hristos nu ia chip de înger, ci chip iconic, de om, și-i arată omului că este și el chemat să fie o icoană vie. Azi se împlineste încă o dată ce scrie în Cartea Facerii: „Și a zis Dumnezeu: «Să facem om după chipul și după asemănarea Noastră (...).» Și a făcut Dumnezeu pe om după chipul Său”. Priviți icoana Nașterii Domnului și veți vedea lumina

de pe fața Pruncului. Ce frumusețe divină! Așa era și fața lui Adam înainte de căderea în păcat. Lumina și iubirea erau înveșmântate în veșnicie. Iată, vedem și icoana istorică a lui Hristos, Cel Care, de azi, este Dumnezeu și Om: Dumnezeu adevărat și Om adevărat. L-am văzut prin mărturia Sfinților Evangheliști ca Dumnezeu, făcând minuni, dar L-am văzut, așa cum L-a văzut și Isaia Profetul, suferind ca Om, părăsit de toți și atârnat pe lemnul Crucii.

Iubiților,

Omul, în viața lui, trece prin mari provocări, dar se pare că cele mai grele provocări sunt acelea de a iubi și de a trece pragul bisericii. Iată, omul împlineste unele din poruncile Evangheliei, însă, când e vorba de porunca iubirii, aici ne poticnim cei mai mulți dintre noi.

Cât de greu este a urî, a face rău și cât de ușor și de plăcut lui Dumnezeu este a face binele! Cui îi ceri ajutorul când faci rău, iubite frate creștine?! Și cui îi ceri ajutorul când faci binele?! Unde privești când faci rău și unde privești când faci binele?!

Să privim de azi spre această icoană a Nașterii Domnului, știind că milă l-a fost lui Dumnezeu de noi, atunci când Și-a trimis Fiul în lume s-o izbăvească din robia păcatului și a morții.

† IOAN

Iubiți frați și surori,

Iată, au ajuns și magii la Peștera din Betleem. Sunt osteniți de drum, dar vedem în mâinile lor darurile pe care le-au adus Pruncului Împărat, iar pe chip, bucuria de a-L întâlni pe Cel Care a făcut cerul și pământul. După colindul îngerilor: „Slavă întru cei de Sus, lui Dumnezeu, și pe pământ pace, între oameni bunăvoire!” (Luca 2, 14), care i-a adus bucurie Maicii Domnului, iată acum o altă bucurie și mângâiere adusă de către cei trei magi. Darurile magilor erau de mare preț, probabil că valorificându-le, Dreptul Iosif va fi reușit să asigure fuga în Egipt. Am putea spune că astfel și magii L-au ajutat pe Prunc să fugă în Egipt.

Dacă magii l-au adus daruri lui Iisus, oare noi, azi, cui ducem daruri?! Azi, Hristos nu are nevoie de aur, de tămâie și de smirnă, ci are nevoie de iubirea noastră, de iubirea față de cei aflați în suferință, frații mai mici ai Lui: „Întrucât ați făcut unuia dintre acești frați ai Mei prea mici, Mie Mi-ați făcut” (Matei 25, 40).

Iubiților, lacrimile pocăinței noastre sunt aurul cel așteptat de Hristos de la noi. Lacrimile omului cad în cer, nu pe pământ.

Lacrimile sunt pâinea și cuvântul de mângâiere pentru cel aflat în suferință. Iată aurul, smirna și tămâia ta pe care le poți aduce lui Hristos azi și ori de câte ori vei trece prin fața unei case, unde vei vedea o mamă, o văduvă sau vreun frate care au nevoie de ajutorul tău. Nu fi nepăsător, ci ajută-i să fugă din foamete, din frig și din sărăcie.

Vădindu-ne prin fapte, nu numai cu vorba, vom arăta că suntem devotați creștini, în care a rodit cuvântul Evangheliei lui Hristos.

Iubiți fii duhovnicești,

Acum, la acest Praznic al milei, Îl rog pe Bunul Dumnezeu să vă mângâie pe toți, mai ales pe cei aflați în suferință și să-Și reverse mila Sa cea bogată peste neamul nostru greu încercat în aceste vremi.

Să aveți parte cu toții de sănătate, de pace și de bucurii în Duhul Sfânt!

Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, azi, fiecare casă de creștin este un Betleem.

Vino, mângâie și miluiește!

Ediție coordonată de Roxana FURDEAN